

Noored kõnelesid Eestimaast

Vastlapäeval, 16. veebruaril toimus Suure-Jaani koolis 9.-12. klasside kõnevõistlus teemal „Kuni mu küla elab, elan mina ka“. Ka allakirjutanul oli võimalus žürii liikmena anda enda panus parimate väljaselgitamisel.

Kokku osales kõnevõistlusel 13 õpilast ja kõigil olid väga ilusad mõtted oma kodumaa või -külaga seondult. Läbivalt tähtsustasid noored traditsioone ja erinevaid üritusi küldes ja linnades, mis on väga tähtsad elanike heaolu tekkimisel, küla ja linna püsimisel ning kogukonnatunde ja ühtsuse säilimisel. Samuti peeti oluliseks ka küla ja linna arengut, näiteks toodi Suure-Jaani Tervisekoda, kus on nüüd võimalik ujumas käia ja mis suurendab ka elanike heaolu. Räägiti oma juurte tähtsustamise olulisusest ja

noorte lahkumisest suurematesse linnadesse, pidades selle juures siiski oluliseks hiljem koju tagasi tulla.

Loodan, et ka noored ise ei unusta enda sõnu, kui suunduvad peale gümnaasiumit Tartusse või Tallinnasse edasi õppima.

Kuigi kõigi esitatud kõnede mõtted olid väga ilusad, siis selgitati välja esikolmik ja publiku lemmik. III kohta jäid jagama 9. klassi õpilane Aurelia Tulp ja 11. klassi õpilane Katri Pärn, II koha sai 11. klassi õpilane Anna-Liisa Joandi ning I koha saavutas 12. klassi õpilane Elisabeth Merendi, kelle kõne oli võimalik kuulata ka 24. veebruaril Lembitu juures. Publiku lemmikuks valiti 9. klassi õpilane Kärölin Korotkov.

KATI-KRISTELLA KIVISILD
kommunikatsioonispetsialist

FOTO: Kati-Kristella Kivisild

Kuni mu küla elab, elan mina ka

Lugupeetud kuulajad!

Igal puul on juured. Ilma juurteta ei oleks puud, sest ei oleks, millele toetuda. Küll aga on juured peitunud mulla alla, mistõttu võib nende tähtsus või koguni olemasolu sootuks ununeda. Ehk ei erinegi me kuigi palju puudest - ka meie endi juured on ju siinsamas Eestis mullas. Kas me oma juuri ka mäletame ja väärtustame? Kas teadvustame nende olulisust?

Juba lasteaias uurisin oma vanematelt nende lapsepõlve kohta. Mind huvitas kõik - hivid, hobid, eluolu, vanemad, elukoht. See kõik tundus mulle ääretult oluline. Kahjuks jätkus mul küsimusi rohkem kui neil vastuseid. Need on aga väärtused, mida kannan oma südames tänase päevani - austan oma esivanemaid, armastan oma kallist isamaad ning kõnelen uhkusega oma armast emakeelt. Armastan Eesti maad ja rahvast! President Konstantin Päts on öelnud: „Pole võimalik ette kujutada midagi pühamat, armsamat ja ilusamat Eesti isamaast siin Läänemere kallastel“.

20. sajandi algul võitlesime end ühtse rahvana iseseisvaks riigiks. Esivanemate unistus oli täitunud - Eestist sai tõeline rahvusriik! Seda seni, kuni meid sunniti NSVL-i koosseisu. Sellega algas aga ka

aeg, mil me vastupanuks kõigile püüdlustele eesti rahvast venestada, suutsime siiski säilitada jonnakalt oma keele, kombed ja ka iseseisvushaluse. Ainult tänu sellele sai sündida ime - me saime taas vabaks ja oleme vabad tänaseni. Enam küll mitte nii sõltumatult nagu varem, sest kuulume NATO ja Euroopa Liidu koosseisu. Liitlaste ja suuremate riikide toega on ju ometi ühel väikesel riigil lihtsam hakkama saada. Kas see aga võib ka kujuneda ohuks meie armsale keelele, maale või koguni rahvale? Kas oleme julgenud või osanud läbi mõelda stsenaariumi, kus üleilmastumine võib viia hoopiski eesti rahvuse, eestlaste, väljasuremiseni?

2003. aastal korraldati referendum, mille järel 1. mail 2004. aastal sai Eestist koos üheksa riigiga Euroopa Liidu liige. Minu vanaema vana-vanaonu tütrepoeg, tuntud kirjanik Rudolf Rimmel, ennustas eesti rahva ja keele kadumist sisserändajate surve Euroopa Liidus. Rimmel on kirjutanud nii: „Kui peab valima poliitika ja rahva vahel, tuleb valida rahvas; kui peab valima enda ja rahva vahel, tuleb valida rahvas; kui peab valima mitme rahva vahel, tuleb valida oma rahvas. Inimene peab

elama ja surema oma rahva keskel. Minu vabatahtlik lahkumine ei ole vabatahtlik, selleks sunnib hirm oma rahva pärast. Ärge võtke minu otsust ja tegu kui vabaturma, vaid kui viimset kujundit. Kui astume Euroopa Liitu, kustub eesti rahvas ajaloo seisukohalt sama kiiresti nagu mina hetkeajaks“. Need on ühed tema viimased sõnad lahkumiskirjast „Viimne kujund“. Kartus oma rahva ja keele kaotamise ees oli nii suur, et hirm elamise ees oli saanud suuremaks hirmust sama ees. Ta uskus eestlastesse ja vabasse Eestisse. Uskus, et saaksime hakkama paremini ilma liitlasteta, sest ainult nii säiliks meie rahvus ja keel.

Rudolf Rimmeli hirm ei olnud alusetu - ta oli näinud, mis võib juhtuda ühe riigi, rahva ning keelega iseseisvuse kadudes. Eesti rahvuse osakaal peaaegu 100-protsendilises rahvusriigis oli langenud vaid 61 protsendile. Seejuures pealinna Tallinna elanike arv neljakordistus ja seda peamiselt sisserändajate arvelt. Peagi selgus, et Moskva tõeline eesmärk Eestis polnud mitte tööstuse ega majanduse arendamine, vaid põlisrahva järkjärguline asendamine Venemaalt toodavate muu- lastega. Industrialiseerimine

oli vaid ettekäändeks rahva mõrvale.

Täna seisame uuesti hirmuga silmitsi - mis saab eesti keelest ja rahvusest? Digiajastu, üleilmastumine, inglise keele kasutuse ning tähtsuse kasv on kergitanud taas selle probleemi. Enam ei vaevuta süvenenult õppima eesti keelt, sest nüüd, mil EL-is piire pole, saab igal pool hakkama inglise keelega. Tõusvaks trendiks on väljaränne. Kiputakse minema sinna, kus on võimalik kindlustada endale vähemalt majanduslik heaolu või parem olukord kui meil siin oma riigis.

Leian, et digiajastu ja globaliseerumine mängivad eesti rahva ja keele kadumise ohus suurimat rolli. Seda, kui suur osa selles kõiges on just nimelt Euroopa Liidul, me ei tea. Küll aga oleme oma liitlastele siiski suure tänu võlgu - üksinda nii kaugele jõuda oleks raske, kui mitte võimatu. Meil on säilinud vabadus, mis on olulisim! Sellega koos rahvus, keel, kultuur ja kombed. Kuid mida me saame teha selleks, et see ka nii jääks?

Väikese rahvana peame kokku hoidma. Üheks eesti rahvast liitvaks sündmuseks on juba 151 aastat olnud laulupidu. Selle sarnast üritust pole kusagil mujal maailmas. 2019.

aastal võttis üldlaulupeost osa rekordarv inimesi, nende hulgas ligi 35 000 lauljat. Laulupeol lauldes esitame oma ajalugu - kogu meie minevik on talletatud regivärssidesse ja see on suur väärtus. Seistes oma armsa rahva keskel õlg õla kõrval, lauldes neid vägevaid ning kauneid laule oma ilusas emakeeles, on võimalik tunda ülimalt tunnet, mida on raske sõnadesse panna. Sellel hetkel on võimalus mõista, kui väike on üks inimene, kuid kui paljaks on võimeline kokkuhoidev rahvas. See on jõu ammutamise, üheshingamise ja vabaduse tunnetamise koht. Ka minul on olnud võimalus seda kogeda ning ma ei vahe- taks seda päeva mitte millegi vastu. Meil on au saada osa millestki nii ainulaadsest - osakem seda hinnata! Selliseid traditsioone säilitades ja edasi pärandades jääb rahvas püsima ning nii saame vastu igale ohule.

1989. aastal lausus 23. üldlaulupeo avasõnad president Lennart Meri: „Laulupidu ei ole kunagi moes olnud, sest laulupidu ei ole moeasi. Laulupidu on südameasi. Nagu eesti keel ja meel, nagu armastus. Moed tulevad ja lähevad, aga rahvas jääb ja riik jääb. Laulud on olnud meie relvad, laulupeod meie võidud.“

Meie, noored, oleme selle riigi, rahva ja keele olevik ja tulevik! Ärme unusta oma juuri, ega kisu neid siit lahkudes või puhtalt ignorantsusest puruks. Kui tuleb valida enda ja rahva vahel, tuleb valida rahvas! Säilitagem ja kandkem edasi traditsioone ning hoidkem kokku.

Siin on meie juured, siin on meie küla, siin oleme meie! Nagu on kirjutanud ka Rudolf Rimmel: „Kui elab see rahvas ja elab keel, siis sinagi kestad veel ja veel“.

Tänan kuulamast!

ELISABETH MERENDI
Suure-Jaani kooli 12. klass

Põhja-Sakala Vallavalitsuses

02.02.2021

Sotsiaalküsimustes:

eraldada isikule eluruumina kasutamiseks 1 tuba korteris;
maksta valla eelarvest isiku hoolduskulude puudujääv osa;
anda volitus eestkostetava isiku matusekulude kandmiseks valla pangakontole.

Haridus- ja kultuuriküsimustes:

moodustada sobitusrühm Võhma Lasteaia Mänguveski lasteaiarühmast Rukkililled;
sõlmida noorte huvihariduse toetamise leping ning toetada vallas elavate noorte huvitegevust MTÜ-s Dance Dream õpilase kohta 11 eurot kuus;
sõlmida noorte huvihariduse toetamise leping ning toetada vallas elavate noorte huvitegevust MTÜ-s Kildu Ratsaklubi õpilase iga treeningtunni kohta 5–40 eurot kuus;
väljastada garantiikiri projekti „Olustvere mängulinnaku rajamine“ kaasfinantseeringu tasumiseks.

Majandusküsimustes:

määrata Olustvere alevikus asuva Jaamaküla tee 11 katastriüksuse jagamisel moodustatavate katastriüksuste aadressid ja maa sihtotstarve;
määrata Suure-Jaani linnas Pärnu tn 6a katastriüksuse jagamisel moodustatavate katastriüksuste koha-aadressid ja maa sihtotstarve;
tunnistada riigihanke „Kõpu Hooldekodu hoone energiatõhususe parandamise ehitustööd“ edukaks pakkumuseks OÜ Silindia Ehitus pakkumus kui majanduslikult soodsaim summas 716 584,56 eurot;
väljastada: 1) ehitusluba Lemmakõnnu külas Vastemõisa-Vaiassaare tee kinnistule / Vastemõisa külas Kaasiku tee 5 / Kaasiku tee L1 / Kuuse / Posti / Vastemõisa tee kinnistutele Vastemõisa tee-Kaasiku tee ÜVK torustike rajamiseks; 2) ehitusteatis Vastemõisa külas Posti kinnistule Posti kinnistu VK liitumistorustike ja sademeveekanaliseerimise rajamiseks; 3) ehitusteatis Vastemõisa külas Kuuse kinnistule Kuuse kortermaja rooveekanaliseerimise liitumistorustiku rajamiseks.

Muudes küsimustes:

moodustada Suure-Jaani Tervisekoja juhataja valimiseks konkursikomisjon;
sõlmida lapsehoiuteenuse finantseerimisleping;
määrata Vanaveski külas Vastemõisa-Kõpu tee äärde rajatavatele bussipeatustele nimeks Allikoja.
Lisaks anti infot MTÜ Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskuse üldkoosolekul räägitust.

09.02.2021

Sotsiaalküsimustes:

moodustada Põhja-Sakala valla sotsiaaltöö preemiate määramiseks komisjon;
lõpetada isiku hooldusteenuse ja hooldajatoetuse maksimine;
jätta muutmata õpilase koolitranspordi hüvitise suurus;
edastada volikogule kinnitamiseks Põhja-Sakala valla üldarstiabi teenuse osutamise toetuse maksmise kord.

Haridus- ja kultuuriküsimustes:

edastada volikogule Põhja-Sakala Vallavolikogu 21.12.2017 määruse nr 21 „Lastevanemate poolt kaetava osa määr“ muutmise;
edastada volikogule kinnitamiseks Kõpu Põhikooli põhimäärus;
anda nõusolek Suure-Jaani bussipaviljonis näituse korraldamiseks.

Majandusküsimustes:

määrata Suure-Jaani linnas Suure-Jaani paisjärve kinnistule rajatava ujuvsailla ehitusprojekti koostamiseks vajalikud projekteerimistingimused ja väljastada need taotlejale;
määrata Suure-Jaani linnas Ruusi tee 14 kinnistu jagamisel moodustatud uutele katastriüksustele koha-aadressid ja sihtotstarbed;
määrata Mudiste külas Mudiste kinnistu jagamisel moodustatud uutele katastriüksustele koha-aadressid ja sihtotstarbed;
määrata Suure-Jaani linnas Lauri katastriüksusele koha-aadress;

tunnistada lihthanke „Suure-Jaani lasteaia Sipsik hoone laiendamise projekteerimistööd“ edukaks pakkumuseks Projektbüroo OÜ pakkumus summas 29 460 eurot;
edastada volikogule otsustamiseks Serukülas Seruküla tee T4 katastriüksuse tasuta omandamine Põhja-Sakala vallale;
edastada volikogule otsustamiseks Kõpu tankla kinnisasja koormava hoonestusõiguse lõpetamine;
edastada volikogule otsustamiseks Suure-Jaani tööstusala Nigula tn 5 maatükile hoonestusõiguse seadmine;
edastada volikogule Põhja-Sakala valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskiri;
edastada volikogule Põhja-Sakala valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eeskiri;
määrata Suure-Jaani linnas Ringpuiestee 18 50 kW päikeseelektrijaama püstitamiseks ehitusprojekti koostamiseks vajalikud projekteerimistingimused ja väljastada need taotlejale;
väljastada: 1) ehitusteatis Reegoldi külas Mäekalda kinnistule abihoone püstitamiseks; 2) ehitusteatis Vastemõisa külas Kasari kinnistul elamu ümberehitamiseks; 3) ehitusluba Kõpu alevikus Tipu tn 1 kinnistul asuva külustuskeskuse rekonstrueerimiseks; 4) kasutusluba Vastemõisa külas Kүүni kinnistul päikeseelektrijaama kasutusele võtmiseks; 5) kasutusluba Kõpu alevikus Kõpu mõisa kinnistul LPG gaasipaigaldise kasutusele võtmiseks.

Muudes küsimustes:

tunnistada kehtetuks Kõpu Vallavalitsuse 18.12.2016 määrus nr 4 „Alaerialiste komisjoni põhimääruse kinnitamine“;
avalikustada eelnõu Sürgavere külas Epra – Sürgavere – Klaassepa tee äärsele bussipeatusele uue nimetuse „Vana Jaama“ määramiseks;
edastada volikogule eelnõu Kõpu Vallavolikogu 03.05.2010 määruse nr 2 „Kõpu Vallavolikogu sotsiaal-, haridus- ja tervishoiukomisjoni põhimäärus“ kehtetuks tunnistamiseks;
edastada volikogule eelnõu Põhja-Sakala Vallavolikogu 27.02.2020 määruse nr 95 „Kõpu Hooldekodu põhimäärus“ kehtetuks tunnistamiseks.
Lisaks räägiti infona vastuskirjast forelli kudealade rajamiseks Raudna jõkke Viljandi ja Põhja-Sakala valla piiril ning MTÜ Rohelise Jõemaa Koostöökogu üldkoosolekust.

16.02.2021

Sotsiaalküsimustes:

anda volitused kolme eestkostetava isiku esindamiseks; tunnistada kehtetuks isikule hooldusteenuse määramise ja hooldajatoetuse maksmise korraldus;
lõpetada tagasiulatavalt isikuga sõlmitud üürileping.
Haridus- ja kultuuriküsimustes:
anda nõusolek Sihtasutusele Eesti Tantsuagentuur projektlaagri „Tantsuansambel Lee lasterühma suvelaager“ korraldamiseks;
anda nõusolek MTÜ-le OleLukoe projektlaagri „OleLukoe laager“ korraldamiseks;
anda nõusolek ettepanekule sporditoetuse maksmiseks SK Tääksi ja SK Suure-Jaani United treeningrühmades osalevate laste kohta 12 eurot kuus 1. jaanuarist kuni 30. septembrini.

Majandusküsimustes:

määrata Olustvere alevikus asuva kinnistu Mesila tn 1 // Mõisa allee 10 // 12 // Müüri tn 4 // Rataskaevu tn 1 // 2 // 3 // 5 // 7 // Talli tn 1 // 3 // 5 // Tiigi tn 2 // 4 // 6 // Olustvere mõis katastriüksuse jagamisel moodustatavatele katastriüksustele aadressid ja sihtotstarbed.

Muudes küsimustes:

autasustada Põhja-Sakala valla tänukirjaga Helle Jüris-soni;
tunnistada kehtetuks Kõpu Vallavalitsuse 22.03.2017 määrus nr 1 „Kõpu Hooldekodu kohamaksu kinnitamine“.
Lisaks anti ülevaade valla 2021. a eelarve eelnõu muudatustepanekutest.

23.02.2021

Sotsiaalküsimustes:

lõpetada isiku hooldusteenus ja hooldajatoetuse maksimine;
kinnitada 2020. a sotsiaaltööpreemia saajad;
anda tänukiri isikule sotsiaalhoolekandes tehtud töö eest.

Haridus- ja kultuuriküsimustes:

muuta Sürgavere ja Tääksi lasteaiarühmade tegutsemist 2021. aasta suveperioodil;
moodustada ajutine komisjon hariduse tugiteenuste korraldamiseks vallas.

Majandusküsimustes:

väljastada kasutusluba Sürgavere külas Tasuja kinnistule püstitatud päikeseelektrijaama kasutusele võtmiseks;
anda nõusolek Tällevere külas Kõrvesaare maaüksusel maaparandusehitise eesvoolul asuva veekogu jätkuvaks paisutamiseks Kõrvesaare paisuga ja tiigi setetest puhastamiseks hinnangulise mahuga 350 m²;
tunnistada väikehanke „Kõpu Hooldekodu hoone energiatõhususe parandamise ehitustööde omanikujärelevalve“ edukaks pakkumuseks AS-i Infragate Eesti pakkumus summas 8898 eurot.

Muudes küsimustes:

anda nõusolek avaliku ürituse Pidulik aktus Eesti Vabariigi 103. sünnipäevaks Lembitu platsil pidamiseks;
anda nõusolek avaliku ürituse Põhja-Sakala valla lahtised meistrivõistlused sõiduautode jäärajasõidus pidamiseks.
Lisaks:
anti ülevaade Suure-Jaani Tervisekoja juhataja ametikoha täitmise konkursi tulemustest;
anti teada vaide esitamisest vallavalitsuse 19.01.2021 korraldusele nr 26;
anti vallavalitsuse seisukoht valla 2021. aasta eelarve eelnõu muudatustepanekutele;
tutvuti valla eelarvestrateegia 2021–2024 täiendatud eelnõuga.

Põhja-Sakala Vallavolikogu

25.02.2021

Kinnitati Põhja-Sakala valla 2021. a eelarve, mis sisaldab põhitegevuse tuluseid, põhitegevuse kulusid, investeerimistegevust, finantseerimistegevust ja likviidsete varade muutust vastavalt lisadele;
kinnitati Põhja-Sakala valla eelarvestrateegia 2021–2024;
kinnitati Põhja-Sakala valla arengukava 2021. aasta tegevuskava;
kinnitati Põhja-Sakala valla üldarstiabi teenuse osutamise toetuse maksmise kord, mis reguleerib vallas nimistuga tööd alustavale või nimistu juures abiarstina tööd alustavale arstile makstava toetuse taotlemist, maksmist ja tagasinõudmist;
nõustuti kinnisvara tasuta omandamisega;
lõpetati Põhja-Sakala valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirja I lugemine ja saadeti II lugemisele;
lõpetati Põhja-Sakala valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni liitumise eeskirja I lugemine ja saadeti II lugemisele;
muudeti Põhja-Sakala Vallavolikogu 21.12.2017 määrust nr 21 „Lastevanemate poolt kaetava osa määr“;
kinnitati Kõpu Põhikooli põhimäärus;
anti nõusolek Kõpu alevikus Apteegi kinnistule koormava hoonestusõiguse ja reaalkoormatise lõpetamiseks;
anti nõusolek AS-ile Espak Viljandi Suure-Jaani tööstusala maatükile Nigula tn 5 hoonestusõiguse seadmiseks;
tunnistati kehtetuks Kõpu Vallavolikogu sotsiaal-, haridus- ja tervishoiukomisjoni põhimäärus;
tunnistati kehtetuks Kõpu Hooldekodu põhimäärus;
kinnitati vallavolikogu 2021. a tööplaan.

Muu info:

Kõpu hooldekodus kliente enam pole, hetkel puhastatakse hoonet ja esmaspäeval on ehitajaga koosolek; aktiivselt käivad Suure-Jaani staadioni ja Võhma kogukonnamaja ehitustööd;
eelarve ja eelarvestrateegia võeti vastu ja selle alusel saab hankeplaani ära kinnitada;
Suure-Jaani Tervisekoja juhataja konkursile laekus 17 kandidaati, komisjoni valitud esimene kandidaat loobus, uus juhataja tuleb 8. märtsist tööle;
murekohaks saavad nüüd teed – lumi sulab ja teed lagunevad;
jaanuarikuu tulumaksu laekumine oli planeeritust parem.

Valitsus kehtestas koroonaviiruse tõrjeks rangemad piirangud

Koroonaviirus levik on väga laialdane, olukord Eestis on väga tõsine. Viiruse leviku pidurdamiseks ning nakatumise vähendamiseks hakkavad alates 1. märtsist üle Eesti kehtima täiendavad meetmed.

Alates 3. märtsist peavad publikule ukseid sulgema enamik kultuuriasutusi, nende hulgas nii teatrid, kinod kui ka muuseumid.

Avalikud koosolekud, üritused, jumalateenistused, meelelahutus

Siseruumides ei ole 3.–28. märtsini lubatud korraldada avalikke jumalateenistusi ja teisi usulisi talitusi ning nii statsionaarsete istekohtadega kui ka statsionaarsete istekohtadeta avalikke koosolekuid ja üritusi, sealhulgas konverentse, teatrietendusi, kontserte ja kinoseansse. Piirangud ei puuduta veebiülekanedena korraldatavaid üritusi, kus ei osale teisi inimesi peale esinejate ja ülekande tegemiseks vajaliku personali. Osalejad peavad siiski kinni pidama 2+2 reeglist ja järgima desinfitseerimisnõudeid.

Samuti ei ole 3.–28. märtsini lubatud viibida ja liikuda meelelahutusteenuse osutamise kohtades, näiteks kasiinos, ööklubis, keegli- või piljardisaalis või laste mängutoas, ning muuseumides ja näituseasutustes.

Välitingimustes on meelelahutus, jumalateenistused, üritused ja koosolekud, samuti muuseumide ja näituste külastamine lubatud kuni 10 inimesega rühmas. Seejuures tuleb tagada, et üks rühm ei puutuks kokku teiste rühmadega. Ajavahemikus kella 21–06 ei tohi üritusi korraldada.

Saunad, spaad, basseinid, veekeskused ja ujulad

Avalikuks kasutamiseks mõeldud saunades, spaades, basseinides, veekeskustes ja ujulates ei ole kuni 28. märtsini lubatud üldjuhul viibida. Nendes asutustes tohib siiski liikuda teenindussaalides, näiteks juuksuri- või maniküürialongis, kasutada majutusteenust ja külastada söögikohta, kui järgitakse korralduses nende asutustele üldiselt kehtestatud reegleid. Ka on lubatud individuaalseks ujumiseks kasutada siseujumisbasseine.

Haridus

Üldhariduskoolides, kutsekoolides ja kõrgkoolides jätkub kuni märtsi lõpuni distantsõpe. Piirangud ei kohaldata üldhariduskoolide 1.–4. klassi õpilastele, samuti hariduslike tugiteenuste ja konsultatsioonide osutamisele.

Huviharidus, -tegevus, täiendkoolitus, -õpe ja noorsootöö ja sport

Sisetingimustes tuleb tagada, et ruumi täitumus ei oleks rohkem kui 25 protsenti. Et tagada piisav hajutus ja ohutus, eelkõige vältida teiste inimestega kokkupuuteid, on soovitatav tagada iga harrastajapaari kohta 20 ruutmeetri suurune ala, kus tegevusi ellu viia.

Välitingimustes sportimisele, treenimisele, noorsootööle, huvitegevusele, huviharidusele, täiendkoolitusele ja täiendõppele hakkab 3. märtsist kehtima kord, mille järgi on lubatud koos juhendajaga kuni 10-inimeselised rühmad, kes ei tohi teiste rühmadega kokku puutuda.

Piirangud ei kehti sama lasteaiarühma lastele, kes on igapäevaselt koos samas rühmas, ja nendele õpilastele, kellel on lubatud õppehoonetes viibida ja kes õpivad samas klassis, kuna puutuvad niigi igapäevaselt kokku. Samuti ei kohaldu piirangud professionaalsele sporditegevusele ning puuetega inimeste tegevustele.

Spordivõistlused ning spordi- ja liikumisüritused ei ole üldjuhul lubatud.

Toitlustus

Söögikohad võivad alates 3. märtsist avatud olla mitte kauem kui kella 18ni, misjärel jääb lubatuks vaid toidu kaasa-müük. Kehtima jääb 50-protsendilise täitumuse reegel, mis tähendab, et toitlustusettevõtte müügi- või teenindussaalid tohib täidetud olla kuni 50 protsenti klientidele ette nähtud pinnast. Lisaks tuleb söögikohtades järgida 2+2 reeglit ehk liikuda kahekesi ja hoida teistega vähemalt kahemeetrist vahemaad. Piirang ei kehti peredele. Samuti tuleb söögikohtades liikudes kanda maski.

Vajalik teave päikesepargi rajamisel

Fotol olev päikesepark on seaduslik.

FOTO: Ivo Kralle

Viimastel aastatel on toimunud kiire areng päikeseparkide rajamisel. Paljudel juhtudel on ehitajad pannud rõhku päikesepargi väljaehitamisele, vähem on pööratud tähelepanu selle ehitamisega kaasneva seadusandluse nõuetele. Püüame anda lühiülevaate nõuetest päikesepargi rajamisel.

Päikesepark on elektripaigaldis, mille projekteerimine peab olema teostatud pädeva spetsialisti poolt, kes on registreeritud Majandustegevuse registris.

Ehitusseadustik ja selle Lisa 1 ja Lisa 2 ütleavad, et igasuguse võimsusega elektritootmiseraajatisel püstitamisel, rajamisel, paigaldamisel ja ümberehitamisel tuleb üldjuhul taotleda

ehitusluba ja peale ehitise valmimist kasutusluba. Ehitusloa väljastab kohalik omavalitsus pädeva isiku poolt koostatud projekti alusel 30 kalendripäeva jooksul. 3 päeva enne rajamise alustamist on nõutav saata ka ehitamise alustamise teade Ehitusregistrisse.

Enne kasutusloa taotlemist on vajalik teostada pädeva isiku poolt elektritootmiseraajatisel auditeerimine. Sama kehtib ka kasutusteatisel puhul.

Kui on tegemist elamule ja selle teenindamiseks vajalikule hoonetele paigaldatavate päikesepaneelidega, siis on tegemist elektrisüsteemi ümberehitamisega ning piisab ehitusteatisest ja kasutusteatisest. Koos ehitusteatisega tuleb esitada ka ehitusprojekt.

Mitteelamule ehitisealuse pinnaga üle 60 m² päikesepaneelide paigaldamisel on vajalik ehitusluba.

Ehitusloa või ehitusteatisega esitatav ehitusprojekt peab vastama majandus- ja taristuministri 17.07.2015 määrusele nr 97 „Nõuded ehitusprojektile“.

Soovitus

2020. aasta lõppedes peatati Eleringi makstav taastuvenergia toetus, mistõttu panid paljud päikesepaneelide paigaldamist soovinud isikud, firmad rõhku väljaehitamisele, jättes omavalitsuses vajalikud dokumendid vormistamata. Mõned päikeseparkide väljaehitamise tegevust tegelevad firmad levitasid teavet, et väikese arvu päikepaneelide paigaldamisel ei ole eelpool nimetatud teatisi ja lubasid vaja. See oli väärinfo.

Põhja-Sakala vallavalitsus, arvestades praegust tekkinud olukorda, annab hea koostöötahte eesmärgil võimaluse isikutele ja asutustele, kellel on juba rajatud päikesepark, **kooskõlastada vajalikud ehitusdokumendid hiljemalt 31.04.2021.** Vajadusel saab lisainfot valla ehitusspetsialistilt Avo Põ-

der mobiiltelefonilt 514 8685 või e-postilt avo.poder@pohja-sakala.ee. Hilisemal kontrollimisel avastatud nõuetekohase dokumentatsioonita päikesepargid loetakse ebaseaduslikuks ehituseks ja nende omaniku võetakse seadusega ettenähtud korras vastutusele.

Kaasnev vastutus

§ 138. Ehitusloata ehitamine (1) Ehitusloata ehitamise eest, kui ehitusluba oli nõutav, karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahvühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 139. Kasutusloata kasutamine

(1) Kasutusloata kasutamise eest, kui ehitusluba oli nõutav, karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahvühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

Loodame mõistvat suhtumist ja kiiret tegutsemist päikeseparkide seadustamisel!

AVO PÖDER
ehitusspetsialist
IVO KRALLE
korrakaitseametnik

VALLAVALITSUS OOTAB 15. APRILLIKS AVALDUSI TOLMUTÖRJETÖÖDEKS

Põhja-Sakala vallavolikogu 29.03.2018 määrus nr 35 „Põhja-Sakala vallateedel tolmutõrje läbiviimise kord“ reguleerib valla eelarvest tolmutõrje rahastamise tingimusi kruusakattega kohalikel teedel ja erateedel, mis on määratud avalikult kasutatavateks teedeks.

Tolmutõrjetöid tehakse üks kord aastas peale teede kevadist profileerimist.

Vallavalitsuse poolt tellitava teenusega hõlmatakse teelõigud järgmistel tingimustel:

1. Hõlmatav teelõik on pikkusega kuni 200 meetrit
2. Elamu asub teele lähemal kui 50 m.

Kinnistu omanik tasub 25% omaosaluse maksumuse peale tolmutõrjetööde tegemist vallavalitsuse poolt esitatud arve alusel.

Tolmutõrjetööde saamiseks tuleb kinnistu omanikul esitada 15. aprilliks vallavalitsusele kirjalik soovivaldus (DOC, PDF, elektrooniline avaldus) meiliaadressile info@pohja-sakala.ee või postiaadressile Lembitu pst 42, Suure-Jaani, Põhja-Sakala vald, 71502 Viljandi maakond.

Marion Kütt
maa- ja teedespetsialist

TUNNUSTA SOTSIAALVALDKONDA PANUSTAJAID!

Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon kuulutas välja konkursi parimate sotsiaalvaldkonna töötajate tunnustamiseks. Konkursi tähtaega pikendati 15. märtsini.

Kandidaadi esitamiseks tuleb täita vorm ESTA kodulehel, www.eswa.ee/organisatsioon/sotsiaalala-tootajate-tunnustamine, sealtsamast leiab ka juhendmaterjalid vormi täitmiseks.

Taotlused saata hiljemalt 15. märtsiks e-posti aadressile tunnustamine@eswa.ee. Lisainfo telefonil 5343 7323 (Marianne-Elisabeth Agu) ja meiliaadressil tunnustamine@eswa.ee. Kui tavaliselt on konkursil esitatud inimesi tunnustatud rahvusvahelisel sotsiaaltöö päeval (sel aastal 16. märtsil), siis tänava toimub pidulik üritus hiljem, eeldatavasti mai lõpus (kuupäev on täpsustamisel).

Saame tuttavaks

Marju Johanson, Suure-Jaani tervisekeskuse füsioterapeut

Olen lõpetanud Tartu ülikooli (kehakultuur ja sporditeadused, liikumisravi eriala) magistrakraadiga ja Oulu tervishoiu kõrgkooli (Soomes) bakalaureusekraadiga füsioterapia erialal. Lisaks olen ennast regulaarselt täiendanud erinevatel füsioterapia-, tervishoiu-, pedagoogika- ja psühholoogiaalastel koolitustel. Mul on pikaajaline kogemus töös neuroloogiliste ja ortopeediliste probleemidega lastega. Olen 1,5 aastat elanud Rootsis, kus töötasin Falunis Dalarna maakonnahaigla ortopeedia- ja traumatoloogiaosakonnas füsioterapeudina. Rootsis elades läbisin Umeo ülikoolis nõelravikursuse. Lisaks olen õppinud Indrek Tustiti ja Lauri Rannamaa kursustel *dry-needlingut*, mis on meetod triggerpunktide mõjutamiseks nõeltega ja teistel manuaalsetel võtetel põhinevatel teraapiate kursustel. Olen veendunud, et erinevaid füsioterapia meetodeid kasutades on võimalik toetada inimese optimaalset füüsilist toimetulekut ja saada abi erinevate skeletilihassüsteemi vaevuste korral ning parandada seeläbi oluliselt inimeste elukvaliteeti.

FOTO: Eda Pulla

Leigi Onga, valla maa- ja teedespetsialist

Olen 27-aastane ja sündinud Mustvee linnas. Alates 22. veebruarist töötan Põhja-Sakala vallavalitsuses maa- ja teedespetsialistina.

Bakalaureusekraadi omandasin Eesti maalikoolis geomaatika erialal ning hetkel olen lõpetamas magistrantuuri kinnisvara- ja maakorralduse erialal. Varasemad töökogemused olen omandanud põhiliselt kinnisvara ja geodeesia valdkonnas. Vabal ajal meeldib mulle teha sporti, reisida ja küpsetada.

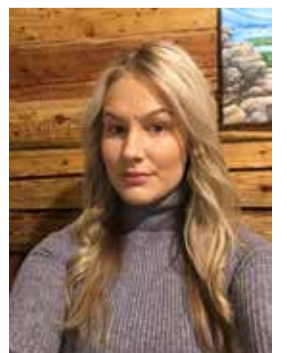

FOTO: Erakogust

Põhja-Sakala vald toetab noori, kes ei õpi ega tööta

Suure-Jaani Noortekeskuse all töötav NEET-noorte tugitegevust rakendav noorsootõtaja Eve-Liina Laane tegeleb noortega (vanuses 15–26 a), kes ei õpi ega tööta. Eesmärk on neid toetada ja motiveerida, et nad jõuaks tagasi haridusmaastikule või siseneksid tööellu. Oodatud on kõik noored, kes seda tuge vajavad. Pole tähtis, milline on noore mitte töötamise või õppimise põhjus, taust või sotsiaalne positsioon. Oodatud on ka noored emad, kes vajavad oma eesmärkides toetust ja mõistmist. Oluline on teada, et üheski toimingus ei sunnita noort tegema seda, mida ta ei taha. Kogu tegevus toimub vaba tahte alusel ja koostöös noorega.

Noorsootõtaja arutab noorega, millised on tema unistused ja soovid. Vaatame koos, mida peab eesmärkide saavutamiseks tegema ja kaua sellega minna

võiks. Noorsootõtaja aitab noorel näha tema reaalselt seisus seoses hetke tööturu vajaduste ja hariduse võimalustega. Noorsootõtaja viib noori kokku ka teiste spetsialistidega, kellega noorel pole siiani olnud julgust, teadmist või võimalust kokku puutuda.

Noorsootõtajaga suheldakse seal, kus noorel on võimalik ja mugav. Samuti on kohtumiste aeg paindlik, mis lepitakse kokku vastavalt noore võimalustele. Noorsootõtajaga saab suhelda reaalselt kohtudes, e-posti teel või sotsiaalmeedias. Samuti võivad pöörduda ka lapsevanemad, kes on oma nooruki käekäigu pärast mures.

Kiireim kontakt noorsootõtajaga on e-posti teel, milleks on tugila@vohma.ee või Facebooki teel, kirjutades kasutajale NT Eve-Liina Laane. Kõik Põhja-Sakala valla noored

on oodatud nii suurte kui ka pisikeste muredega!

Põhja-Sakala vald rakendab ka Noortegarantii Tugisüsteemi. Kaks korda aastas moodustab Sotsiaalkindlustusamet nimekirja noortest, kes elavad sisekirjutuselt Põhja-Sakala vallas ja kes: ei õpi, ei tööta, ei ole töötuna arvel, ei ole tuvastatud puuduvat töövõimet või üle 80-protsendilist töövõime kaotust, ei saa töötamise toetamise teenust, ei tegele ettevõtlusega, ei saa hüvitist alla pooleteiseaastase lapse kasvatamise eest, ei kannu vangistust või eelvangistust ja kes ei viibi asendus- või kaitsevæteenistuses. Lühidalt öeldes moodustub nimekirja noortest, kes on jäänud koduseks ja aktiivselt kuskil hõivatud ei ole. Noorel on õigus ka keelata enda andmete töötlemine. Sellisel juhul tuleb sellest märku anda isikule, kes nendega seoses nimekir-

ja sattumisega ühendust võtab.

Koostööd tehakse ka Eesti Töötukassaga. Noorsootõtaja on hea vahelüli noorele, kes pelgab iseseisvalt Töötukassase pöörduda. Noorsootõtaja oskab tutvustada Töötukassa tugimeetmeid ja juhendada, kuidas ennast üldise Töötukassas arvele võtta või kuidas pääseda karjäärinõustaja jutule.

EVE-LIINA LAANE
noorsootõtaja

Lõppes projekt „Hariduse tugiteenuse ja hariduslike erivajaduste õppe tagamise tõhusate korraldusmudelite analüüs ja disain“

Projekti ajendiks oli asjaolu, et alates 1. septembrist 2019. a võttis Põhja-Sakala vald üle hariduslike erivajadustega laste kooli (Lahmuse kooli), mis seni oli riigi pidamisel. Põhja-Sakala valla ning haridus- ja teadusministeeriumi (HTM) vahel sõlmitud lepingust tulenevalt tagab ministeerium kooli majanduskulude katmise täies mahus kuni 2021. aastani ning vähendab seda järkjärgult aastatel 2021–2023. Alates 2024. aastast HTM täiendavaid vahendeid kooli majandamiseks ei eralda. Rahastamiskokkulepe tähendab seda, et vald peab välja töötama kestliku toimemudeli hariduslike erivajadustega laste õppe korralduseks tulevikus.

2020. aasta kevadel käivitas Põhja-Sakala vallavalitsus koos Põhja-Pärnumaa ja Viljandi vallavalitsustega projekti „Hariduse tugiteenuse ja hariduslike erivajaduste õppe tagamise tõhusate korraldusmudelite analüüs ja disain“. Projekti eesmärgiks oli välja töötada hariduse tugiteenuste korraldamise mudelid Põhja-Sakala vallas ja hariduslike erivajadustega lastele õppe tagamise kestlik mudel piirkonnas. Analüüsi koostamist koordineeris ning lõppraporti koostas OÜ Cumulus Consulting. Projekti toetati Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest.

Projekti tulemusel valminud analüüsi raport on sisendiks Põhja-Sakala valla ja teiste valdade juhtidele ning volikogudele hariduse tugiteenuste korraldamise ja erivajadustega lastele haridusteenuse tagamise otsuste langetamisel.

Tutvu valminud raportiga valla kodulehel teemast „Juhtimine – projektid“.

Põhja-Sakala vallavalitsus tänab kõiki projektis osalejaid!

ERKI HEINASTE
arendusspetsialist

Kuhu sammub meie valla haridus?

Kohaliku omavalitsuse üks peamine ülesanne on haridusasutuste toimimise tagamine ja elanikele kvaliteetse haridusteenuse pakkumine. Meie vald on hariduselu korraldamisel astunud nüüdseks pika sammu edasi. Volikogu kinnitas oma jaanuarikuu istungil valla hariduse arengukava aastateks 2020–2025. Põhja-Sakala omavalitsuse liikumise suunaks on kindlasti vajadustest lähtuv kodulähedane haridusvõrk. Kinnitatud arengukavas on põhitähelepanu suunatud haridusasutustele, mille pidajaks on Põhja-Sakala vald.

Valla territooriumil tegutseb kokku 12 alus- ja üldharidusasutust. Vallas on viis lasteaeda (Kõidama lasteaed Traksik, Olustvere lasteaed Piilu, Suure-Jaani lasteaed Sipsik, Vastemõisa lasteaed Päevalill, Võhma lasteaed Mänguveski), kolm lasteaed-põhikooli (Kirivere kool, Suure-Jaani kool ja Kõpu põhikool), kolm põhikooli (Olustvere põhikool, Võhma kool ja Lahmuse kool) ning üks gümnaasium (Suure-Jaani gümnaasium). 01.09.2019 liideti lihtsustatud ja toimetuleku õppekava alusel tegutsev Lahmuse kool valla haridusvõrku (eelnevalt tegutsenud riigikoolina). Huviharidust pakuvad Võhma muusikakool ja Suure-Jaani gümnaasiumi huvikool.

Eesti Hariduse Infosüsteemi (EHIS) 01.09.2020 andmetel õpib 2020/2021.

õppeaastal meie valla lapsi teiste omavalitsuste haridusasutustes järgmiselt:

lasteaedades 27, põhikoolis 90 ning gümnaasiumis 133 õpilast; kokku 250 last.

Vallas on hariduslik erivajadus või tugiteenuse vajadus kokku 149 õppuril, sh üldise toe vajadusega 76 õppurit, tõhustatud toe vajadusega 48 õppurit ja eritoe vajadusega 25 õppurit.

Vallas tegutseb pikaajase erivajaduste laste koolitamisega kogemusega Lahmuse kool. Kool töötab lihtsustatud- ja toimetuleku õppekava alusel.

Milliseid samme peame tegema lähiajal?

Tugispetsialistide puudus valla haridusasutustes (lasteaiaid ja koolid) ei võimalda tagada kõigile abivajajatele vastavaid teenuseid. Puudus on logopeedidest, eripedagoogidest jne. Reaalne vajadus on luua vallas süsteem teenuste korraldamiseks, töötajate värbamiseks ja motiveerimiseks. Teemaga tegelemiseks olen teinud vallavalitsusele ettepaneku töögrupi moodustamiseks. Töögrupi tegevuse eesmärk on pakkuda lähtuvalt tugiteenuste vajaduste kaardistamisest ja analüüsi tulemustest välja alternatiivid meie valla erivajadusega laste õppe korraldamiseks vallas. Komisjoni töö tulemus peaks teada olema aprilli lõpuks ja see on aluseks vallavalitsuse edasise tegevuskava

koostamisel. Komisjoni veab haridusjuht Kaie Toobal, kaasamõtlejateks olen kutsunud vallavanema Jaanus Rahula, finantsjuhi Kaja Toomi, sotsiaalosalakonna juhataja Eveli Lilleoja, Suure-Jaani Kooli direktori Evald Sepa ja Võhma Kooli direktori Kristel Vahtra.

Lasteaiakohtade vajadus Vastemõisas ja Suure-Jaanis

Kriitiline olukord, kus vald ei suuda Vastemõisas pakkuda söimerühma teenust ja Suure-Jaanis lasteaia-teenust vastavalt nõudlusele, on kestnud juba mitmeid aastaid. Nüüdseks on asjad liikuma hakanud ja selleks aastaks on plaanitud Suure-Jaani haldus-lastepäevakodu hoone laiendamise projekti teostamist ja ehitustööd ning Vastemõisa lasteaia Päevalill laiendamine (moodulite paigaldamine). Need tegevused on kirjas Põhja-Sakala valla arengukava tegevuskavas 2021. Volikogu kinnitas oma veebruarikuu istungil selle kava ja saame uuel õppeaastal alustada tööd kahe uue lasteaiaühemaga.

Suure-Jaani kooli maja ruumivajadus

Suure-Jaani koolis puuduvad sujuvaks õppetöök ajakohastele nõutele vastavad ruumid. See on juba aastatepikkune kitsaskoht koolis.

Teemaga tegelemiseks on vallavalitsus moodustanud komisjoni Suure-Jaani kooli

rekonstrueerimise lähteülesande koostamiseks. Komisjoni ülesandeks on Suure-Jaani kooli maja rekonstrueerimise ehitusprojekti lähteülesande koostamine projekteeirimishanke läbiviimiseks. Komisjoni koosseisu on kaasatud erinevad spetsialistid ja nõuandjad: majandus- ja ehitusspetsialist Üllar Loper, volikogu haridus- ja kultuurikomisjoni esimees Tambet Sova, Suure-Jaani gümnaasiumi ja Suure-Jaani kooli direktor Evald Sepp, Suure-Jaani kooli haldusjuht Illar Pihlak, hoolekogu esimees Vahur Vingisaar ja Suure-Jaani gümnaasiumi õpilasesinduse esindaja Erlend Valvik, endine koolidirektor Peeter Sadam. Komisjoni tööd veab eest haridusjuht Kaie Toobal.

Hariduse arengukavas on markeeritud viis eesmärki, mille suunas peaksime liikuma. Selleks, et oleks teada kuhu, kuidas ja mis ajal liikume, on koostatud tegevuskava. Tutvustan siinkohal lühidalt lähema paari aasta olulisi tegevusi eesmärkidele jõudmiseks.

Eesmärk 1. Igale lapsele on tagatud võimalus võimekohase alus- ja põhihariduse omandamiseks.

Tegevuskavas on välja toodud Suure-Jaani kooli tegutsemiskohtade arendamine ja jätkusuutlikkuse tagamine ning rõhutatud on, et Vastemõisa, Sürgavere ja Tääksi tegutsemiskohtades tagatakse kodulähedane õpe

vähemalt põhikooli esimeses ja teises astmes (1.–6. klass). Vallas on plaanitud võimalusel tagada lasteaiaühemad individuaalset arenduskava ja sobitus- või erirühma vajavatele lastele.

Eesmärk 2. Haridusteenuse kvaliteet

Põhikoolide säilitamine. Koolide koostöö sisseviimine Suure-Jaani gümnaasiumiga gümnaasiumiastme järelkasvu tagamiseks.

Eesmärk 3. Ajakohane ja õppija arengut toetav õpikeskkond

Tegevuskavas on planeeritud Suure-Jaani kooli maja kui õpikeskkonna lähteülesande koostamine renoveerimiseks või ehitamiseks. 2021. aastal on planeeritud ka Suure-Jaani kooli Tääksi õppetegevuskoha arendamine (katlamaja rekonstrueerimine).

2021. aastal on plaanis valla tugispetsialistide ühtse mudeli välja töötamine. Selleks tuleb haridusasutustes kaardistada tugiteenuste vajadus, koostada analüüs ja lähtuvalt tulemustest korraldada tugispetsialistide värbamine ja nende jätkusuutlik tegevus.

Eesmärk 4. Pädevad ja motiveeritud õpetajad

Õpetajate värbamise ja motiveerimise põhimõtete ning nende toetamise meetmete väljatöötamine.

Eesmärk 5. Huvihariduse tõhusam korraldus ja kvaliteet

Lähiajal on plaanitud huvihariduse juhtimise ja

korralduse analüüsimine ning huvitegevuse infopanga loomine. Oluline teema on huviharidustöötajate palgamudel ja selle sidumine riikliku õpetajate palgamudeliga.

Siin on kirjas tõesti väga kokkuvõtlik ülevaade hariduse arengukavast ja selle tegevuskavast lähiaastateks 2021–2022.

Põhja-Sakala valla hariduse arengukava ja selle tegevuskavaga saab tutvuda valla kodulehel.

Oleme hariduse arengukava ellu viimisel ja õnnestumisel kõik osalised. Ootused on kõrged. Püüame olla üks-teise suhtes avatud, valmis pakkuma oma mõtteid ja lahendusi, osalema töögruppides ja panustama oma valla hariduse arengusse.

Võti eduks on kindlasti koostöö, jätkugu meil toetust ja positiivsust sellel teel.

Parimate ootustega

KAIE TOOBAL
haridusjuht

Eveli Lilleoja: Usaldage meid, armsad inimesed, me soovime teid südamest aidata!

Kuna 16. märtsil on rahvusvaheline sotsiaaltöö päev, siis on ka meie märtsikuu leht küllaltki sotsiaalvaldkonna keskne. Just seepärast on ka selle kuu tutvustuse rubriiki valitud Põhja-Sakala vallavalitsuse sotsiaalosalakonna juhataja Eveli Lilleoja, kes tutvustab oma osakonna tööd.

Kuidas jõudsid sotsiaaltööni?

Minu esimene sotsiaalvaldkonna töökoht oli hooldekodus ja hiljem päevakeskuses inimesetega, kellel on psüühikahäired. Kuigi minu esimene erialaline haridus on aianduses ja maastikutuehituses, siis ma mäletan seda enda mõtet, et tegelikult ju inimesed vajavad täpselt samamoodi hoolt, nagu vajab iga taim kasvamiseks – seal oli minu jaoks sidus. Päevakeskuses tööl olles suundusin sotsiaaltööd õppima, sest sain aru, et vajan laiemapõhjalisi teadmisi ja oskuseid seoste loomiseks, et miks mingi asi juhtub ja miks sotsiaaltöös on vaja teatud asju just täpselt nii teha. Inimpsüühika, inimkäitumine ja teenused, mida ju kuidas pakud, on kõik omavahel seotud, aga ma ei osanud neid seoseid luua. Päevakeskuse juhatajana oli kogu valla sotsiaalvaldkonna teenuste haldamine minu hallata, nagu meil praegu Võhmas on – kohaliku omavalitsuse teenused, erihoolekandeteenused ja avalikud vaba aja teenused.

Millega tegeled vabal ajal?

Eks mul on natuke kohustusi ka väljapool tööd, mida tulebki vabal ajal teha, ma kuulun Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsiooni liikmeskonda. Olen vabatahtlik vaimse tervise nõustaja ja eks oma elamises on alati nokitsemist. Loomulikult kevadest sügiseni meeldib mulle aias olla, aedniku pool ei ole minus veel kadunud. Olen enda jaoks nüüd avastanud *zentangle*, mis on mustriiline teraapiiline joonistamine. Olen küll alles algaja, aga seda meeldib mulle isendada jaoks aeg-ajalt teha. Ja ega rohkem ei mahugi väga, isegi erialast kirjandust ei ole enam aega lugeda, sest info kogus minu töös on praegu nii suur.

Millega tegelevad sotsiaalosalakonna töötajad igapäevaselt?

Põhiline tegevus on ikkagi inimese abivajaduste vastamine, et aidata kaasa inimeste heaolule. Nende toetamine, nõustamine, tihti on vaja olla ära kuula ja kindlasti oleme info edastajad. Vahel inimese abivajadus ei olegi rohkemat kui see, et saada õiget infot ja ta ise ei oska seda otsida, sest tänapäeval on infot niivõrd palju, et õige leidmine on päris keeruline, vahel isegi meile.

Lastekaitse loomulikult vanemluse toetamine. Oleks tore, kui inimesed mõistaksid, et lastekaitsetöö üks osa on ka vanemluse toetamine ja selleks ei pea olema suure abivajadusega, et sotsiaalosalakonna poole üldse pöörduda. Pigem soovitan pöörduda enne, kui on liiga hilja. Ja kui oled esimest korda lapsevanemaks saanud ja on mure, siis on see mure ka õigestatud. Võib-olla lastekaitsetöötaja oskabi leida või aidata leida selle õige info, kuidas oma lapsega edasi minna, sest vanemaks olemine on kasvamisprotsess koos lapsega.

Minu töö põhiliselt ongi võimaluste ja lahenduste otsimine, et vallas oleks inimesele võimalikult lähedal võimalus abi saada teenuste ja toetus-

te näol, sealhulgas koostöö teiste valdkondadega. Ja ka valdkonna arendamine, sest sotsiaalvaldkond on esimene valdkond, mis vastab ühiskonna nõudlusele ja käib ühte jalga ühiskonna muutustega. Vahel ongi nii, et seadusloome on maha jäänud, aga meie peame juba kaks sammu ees olema, sest inimeste vajadused on muutunud. Minu jaoks on veel ääretult oluline, et jõuda ühel hetkel ennetustegevuste pakkumiseni. Samuti on oluline oma töötajate toetamine, kui sotsiaaltöötaja ei ole toetatud, siis on tal väga raske aidata abivajajat ja aidata inimesel õige lahenduseni jõuda. Sest tegelikult on inimeste seas kõik lahendused olemas. Toetuste jagamine on tegelikult vaid väike osa sotsiaaltööst.

Milliste küsimuste korral saab valla elanik sotsiaalosalakonna poole pöörduda?

Arvestades ühiskonna arengut sünnist surmani, siis varsti ei ole enam vahet, sest küsimuste amplituud on läinud väga laiaks. Kui inimene tunneb, et tal ei ole kõik päris hästi või ta ei saa tervise tõttu enam väga hästi hakkama, siis oleks vaja meie poole pöörduda. Samuti, kui vajatakse infot ja nõu, et kuidas ja mismoodi edasi minna, et iseseisvalt paremini hakkama saada. Täpselt samamoodi lastekaitse poole, kui on probleemid laste kasvatamisel või laste kooliskäimisega. Näiteks lastekaitse poole pöördutakse tihti vanematevahelise vaidluse korral, kui lahutatakse ja kuidas suhtluskorda kokku leppida.

Loomulikult sotsiaalteenuste vajaduse korral, toetaks oma kodus iseseisvalt hakkamasaamist, võlgadega toimetulekut ning kui vajatakse toetavaid teenuseid lastele ja peredele. Sotsiaaltöötaja hindab abivajaja abivajadust ning koos leitakse inimest parimal viisil toetav lahendus.

Samuti rahalise abi saamiseks, kui sissetulek on väike või puudub täielikult, siis on võimalik määrata riiklikku toimetulekutoetust või aitab kohalik omavalitsus rahaliselt. Praegu on käimas ka näiteks kodude kohandamine puuetega inimestele.

Milliseid oskuseid/iseloomuomadusi sotsiaaltöötaja töö nõuab?

Inimlikkust ja empaatiat – need on kõige olulisemad. Loomulikult ka pingetaluvust, väga head kuulamis- ja märkamisoskust, ausust ja usaldusväarsust, et hoida info konfidentsiaalsena. Ja oskus näha kaks sammu ette, et kui inimene saab täna hakkama, siis mis saab aasta või kahe pärast. Muidugi valdkonnapõhiseid teadmisi, sotsiaaltöötaja peaks olema pidevas enesetäiendamise- ja arenguprotsessis, sest ühiskond nõuab seda ja meie vastame ühiskonna ootustele ja hetkevajadusele.

Millised on sinu valdkonnas peamiselt esinevad probleemid?

Sotsiaalvaldkonna ja sotsiaaltöö kohati mitteväärtustamine, sest seda võetakse väga enesestmõistetavalt. Osalt on ju palgad väga madalad, kui mõelda näiteks hooldustöötajate, päevakeskuste töötajate ja tugisikute peale, kellel on käsunduslepingud. Palk, mis ei vasta enam ühiskonna ootustele ja nõudlustele, on ka mitteväärtustamine. Meil on väga suur inimressursi puudus ja sotsiaalvaldkonda töötaja saamine on ääretult raske, ka siin Põhja-Sakala vallas. Ja kui rääkida toetavatest spetsialistidest – logopeedid, psühholoogid, siis neid tuleb lausa tuletikuga otsida.

Probleemkohaks on ka ootus sotsiaaltööle. Kogukonnad ja ühiskond tegelikult ootab, et kui tekib probleem, siis sotsiaaltöötajad lahendavad selle nüüd ja kohe, kuid meie käime oma tööga inimese tempos, mitte ühiskonna ega teiste inimeste ootuste tempos. Aidates inimesel jõuda probleemi põhjuseni ja et ta ise oma probleemist aru saaks, võtab nõustamine aega ja tihti on vaja korduvaid nõustamisi. Kui on vaja rahalist toetust, siis sellega saab kiiremini hakkama, aga kui on näiteks lastega probleemid ja lapsevanemad ei ole väga hästi sotsiaalselt toime tulevad, siis võib nii lapse kui pere aitamine aega võtta, kuid pool aastat, aasta ja võib-olla ka siis mitte. See tähendabki seda, et see sama ootus meie tööle ei vasta sellele, mida me tegelikult teha saame.

Kuidas saaks valla elanik ise sotsiaaltöötaja tööle kaasa aidata?

Olge julged abi küsima, see on mitte nõrkus, vaid tugevus. Ja see on ääretult oluline, sest meil on raske aidata, kui probleem on juba suureks paisunud või pikka aega kestnud. Samuti osake märgata ja julgeda seda ka välja öelda. Pöördudagi politsei poole, kui midagi näed või kuuled, näiteks perevägivalla puhul. Seda julgust ma näen oma töös tegelikult vähe. On olukordi, kui me ei saa aidata, sest meil ei ole ühtegi ametlikku teadet, mis oleks fikseeritud toimimise ajal.

Lisaks olge ise toetavad ja aktiivsed kuulajad või suhtlejad, ning pöörduge õiges kohas. Näiteks öösel terviseprobleemidega sotsiaaltöötajale helistamise korral ei saa me aidata. Meil on olemas kiirabi, politsei ja pääste, kelle saabumine võib olla ajaliselt väga oluline. Eriti politsei poole ei julgeta pöörduda, aga peab olema julge, vaid nii on võimalik osutada õiget abi õigel ajal.

Usaldage meid, armsad inimesed, me soovime teid südamest aidata. Andke meile aega tegutseda ja uskuge, me tegeleme ka teie poolt teavitatud probleemiga, kuid liigume inimese tempos. Viimaseks, olge ausad ja aktiivsed kaasarääkijad, kui kuskil võiks olla teisiti või on teenuse vajadus, siis tee oma ettepanek. Tuleb olla ise aktiivne ja teada anda, sest oma vajadusi ja soove teate ise kõige paremini.

Millised pikaajalised eesmärgid oled oma valdkonnas seadnud?

Hetkel on koostamisel heaolu- ja terviseprofiil, mis on aluseks heaolu arengukava koostamisel, mis on põhimõtteliselt sotsiaalvaldkonna ja kaasuvate valdkondade arengukava ja tegevuskava. Et saaks korda nii-öelda eluruumi, mida me pakume eluruumi tagamise teenusena, ja jõuda ennetustegevuseni, pakkudes toetusmeetmeid, mis mõjuvad suuremaid probleeme ennetavalt. Oleme arendanud ja arendamas teenuseid, et inimesed saaksid võimalikult kaua koduses keskkonnas hakkama ja ei peaks minema institutsionaalsele hooldusele. Pidevalt töös olev eesmärk on meeskonna ja töötajate toetamine, et ühel hetkel oleks see enesestmõistetav. Lisaks veidi kaugemasse tulevikku vaatav suure eesmärk oleks leida lahendused valla keskkuses, kuna siin ei ole päevakeskust, kus sotsiaalsetele sihtgruppidele vaba aja tegevusi pakkuda ja eakatele kooskämiskohta. Ja loomulikult perede ja laste tõhusam toetamine.

Millised on käesoleva aasta suuremad investeeringud?

Võhma kogukonnamaja ja Kõpu sotsiaalteenuste keskus, need on rahalises mõttes. Aga kui rääkida investeeringutest veel, siis investeering valdkonna toimimise ja inimressursi. Heaolu arengukava on investeering selles mõttes, et seal tulevad välja tuleviku tegevused ja see nõuab hetkel meeletult aega. Tegelikult ka töötajate toetamine on järjepidev aja, märkamise ja hoolivuse investeering.

Oled hetkel koostamas heaolu arengukava e-lahendust. Mida see endast kujutab?

See on heaolu ja terviseprofiil, mida pilootprojektina üle Eesti mõned kohalikud omavalitsused täidavad. See profiil on aluseks arengukavale ja arengukava tegevusplaanile. Kaardistame kõik valdkonnad, mis puudutavad inimese heaolu ja tervist, lisaks sotsiaalvaldkonnas pakutud teenustele ja toetustele vaadatakse ka, kuidas on lastele tagatud haridus, tugiteenused, kas vallas on lood kultuuriga, kas inimestel on osalemiss võimalused jne. See kõik puudutab inimese heaolu ja selle tulemusel me peaksime vaatama inimeste keskkonda kui tervikut.

Kuna Lõhaveres oli alles hiljuti koroonakolle, siis räägime ka veidi sellel teemal.

Lõhavere hooldekodus olnud koroonapuhang oli tegelikult heaks õppetunniks, sest me olime valmistunud väiksemal määral koldek, kuid mitte nii suureks. Meie vallas on väga suureks probleemiks inimressursi leidmine sotsiaalvaldkonda. Hoolimata sellest, et töötajate otsimise panustasid nii hooldekodu juhataja kui kohalik omavalitsus, saime appi vaid 2 vabatahtlikku. Kuid õnneks tuli hooldekodule appi

FOTO: Erakogust

ka Viljandi haigla ja praegu-seks on hooldekodu koroonas seljatanud.

Analüüs koos plusside ja miinustega alles tuleb ja järgmine kord oleme kindlasti targemad. Aga siinkohal tahan öelda, et need inimesed, kes olid kogu selle aja seal tööl ja samuti ka hooldekodu juhataja, kes tegelikult terve see aeg kogu seda protsessi juhtis, tulid ikkagi hästi toime, täpselt nii hästi, kui see tol hetkel võimalik oli. Nad andsid endast parima. Loomulikult suur tänu ja tunnustus neile.

Aga kui koroonateemadel rääkida, siis paneks inimestele südamele, et kui teile pakutakse vaktsineerimist, siis olge kenad

ja võtke see vastu. Ja kuigi iga-sugune haigestumine on raske, siis kogu see koroonaviiruse olukord on sotsiaalvaldkonna mõttes toonud välja ka ühe positiivse aspekti: sotsiaalvaldkonnast ja selle vajadusest räägitakse ja on aru saadud, et palgad on madalad ja inimesed ei lähe hooldekodudesse, eriti koroonaa ajal, tööle. Kuid ma tõesti lootan, et riiklikul tasandil tehakse teatud sammud sotsiaalvaldkonna toetuseks. Igas asjas on midagi positiivset ja õppimiskoht kogemusena.

Küsitles
KATI-KRISTELLA
KIVISILD

ARMAS SOTSIAALVALDKONNA TÖÖTAJA

Märtsi kolmandal teispäeval tähistatakse iga-aastast rahvusvahelist sotsiaaltöö päeva, sel aastal 16. märtsil.

Meie vallas on sotsiaalalal töötamas inimesed erinevatel ametitel – hooldajad, tegevusjuhendajad, hoolekandetöötajad, sotsiaaltranspordi osutajad/saatjad, tugisikud, peretöötajad, sotsiaaltöötajad, lastekaitsetöötajad, hoolekandeaustuste juhid, valdkonna juht, sotsiaalpedagoogid, toetavad spetsialistid, lisaks veel omastehooldajad ja vabatahtlikud abistajad.

Igakuks teist annab oma panuse inimese toimetuleku toetamisele ja heaolu suurendamisele. Olete väärtus, tänu kellele on ühiskond ja kogukond tervik koos kõigi oma liikmetega.

Hea abistaja, sotsiaaltöö päeval, 16.märtsil, leia hetk iseendale ja mõtle läbi kõik need korrad, mil oled abivajajalt saanud tänuhäeks naerutuse ja oled tundnud rahulolu oma tegemistest, kannata seda teadmist ja tunnet endaga kaasas ka kõige keerulisematel aegadel.

Hea inimene, kes Sa oled saanud abi ja toetust, leia hetk, et oma abisaamise kogemust kellegagi jagada, et rohkem inimesi teaks sotsiaalse töö väärtusest ja leiaks tee toetajani.

On südamega mõelda hea, abistatav ja abistaja seda teab.

Lahke pilk, hea sõna ja heaolu toetav tegu me päeva lootust ja eneseusku toob!

Armsad sotsiaalvaldkonna inimesed ja abistajad!

*Soovin teile head sotsiaaltöö päeva!
Jätkugu teil ikka soojust hinge ja jõudu näha igas tegemises lootusekiir!*

Täna Teid, et olemas olete!

Põhja-Sakala vallavalitsuse nimel
Eveli Lilleoja
sotsiaalosalakonna juhataja

Vaimne tervis värske vaimse tervise õe pilgu läbi

Vaimsest tervisest räägitakse ja kirjutatakse üha enam. Oleme uhked oma valla elaniku Eneli Kaugeranna üle, kes on läbinud vaimse tervise õenduse eriala ja uurime värskest magistridiplomiga pärjatud Enelilt vaimse tervise olemusest ja olulisusest ning kuidas hoida oma vaimset tervist.

Mis on täpsemalt Teie töö?

Olen õppinud ämmaemand/õde. Äsja lõpetasin Tallinna tervishoiu kõrgkoolis terviseõenduse magistriõpingud vaimse tervise õe erialal. Töötan enam kui 7 aastat Viljandi haigla psühhiaatriakliinikus akuutravi osakonnas ja statsionaari vastuvõtus. Veel pikemalt, üle 10 aasta on töökogemust Suure-Jaani lasteaias Sipsik, kus olen tervishoiutöötaja ja viimased 3 aastat olen kooliõde Kirivere koolis.

Lasteaias tegelen peamiselt tervise edendamise, kus käime aasta jooksul lastega ühiselt läbi inimese keha ja tutvume seedesüsteemiga, luustikuga, südame tööga, tervisliku toitumise ja liikumisega. Kirivere koolis on peamiselt tervisenäitajate jälgimine ehk mõõtmine, kaalumise, silmanägemise kontrollimine, mis on riiklikult ette nähtud, ja samuti teen loenguid seksuaaltervise teemadel ja nüüd siis ka vaimse tervise teemadel. Viljandi haiglas on vaja psühhiaatriliselt haigete patsientidega vaja tegeleda, nendega rääkida ja selgitada.

Kuidas jõudsite sellise tööni?

Sellele küsimusele on raske vastata. Pigem on töö jõudnud minuni. Lasteaias ja Viljandi haiglas käisin praktikal ja Kirivere kuulutus nägin Leole lehes ning otsustasin kandideerida. Ei ole palju õdesid, kellel põhikoha kõrvalt on aega väikese koormusega ka kooliõde olla. Minu jaoks on aga mitu töökohta, mis kõik väikese koormusega, võimalus mitmekülseks tööks. Vaimse tervise teema hakkas rohkem huvitama, kui osakonda tulid tööle uued noored arstid koos uute ravi-suundadega. Siis tundsin end psühhiaatrias nõrgana ning soovisin minna end täiendada. Just sel aastal, kui võtsin nõuks õpinguid alustada, ei olnud enam võimalust spetsialiseerumiseks, vaid pidi läbima magistriõppe.

Miks on vaimne tervis oluline?

Vaimne tervis on oluline igapäevaseks – nii nagu me hoiame oma füüsilist tervist, peaksime hoidma ka oma vaimset tervist. See puudutab meid kõiki iga päev, kuid erinevalt füüsilisest tervisest on vaimse tervise häireid märksa raskem märgata. Erinevad olukorrad kodus, tööl, suhted lähedastega, kolleegidega, inimestega, kes vahendavad meile erinevaid teenuseid, pidev vajadus kohaneda tekitab pingeid ja mõjutab meie heaoluseisundit. Kui uuendustega kohaneda ei osata või võetakse endale liiga suur koorem kanda, siis mured kuhjuvad ja tervis kannatab. Tekivad unehäired, toitumishäired, keskendumisraskused – need on ühed levinumad sümptomid vaimse tervise häiretest. Lastel väljendub see juba varases eas õpiraskuste ja käitumishäiretena ja kui siis sellele tähelepanu ei pöörata, need eskaleeruvad ja tekivad hiljem juba suuremad probleemid, millega tuleb tegeleda kliiniliselt.

Mida saab inimene ise oma vaimse tervise heaks teha?

Esmatähtis on oskus end välja lülitada – puhkus, ja

ma ei mõtle eksootilist reisi, vaid igapäevast ööund. Kui inimene on väsinud, siis aju lakkab täisvõimsusel arukat koostööd tegemast ning tekivad raskused keskendumisel ja eneseväljendamisel, sageli algab siit n-ö lumepalliefekt. Näiteks tekib tähelepanematuses tööl mõni apsakas, tekib süütunne ja enesesüüdistus, vajadus tehtut parandada, mis aga võtab plaanitust kauem aega, tekib pinged. Tihti ei julgeta oma vigu tunnustada ja abi paluda, muututakse emotsionaalseks, kuid tegelik põhjus hoitakse endale ja see ei ole hea. Aeg-ajalt tuleb oma uhkus alla neelata ja end tühjaks rääkida, paraku ei soovita sageli end avada, vaid üritatakse oma tunnetega ise hakkama saada. Ei ole harv juhul, kui lõõgastuda proovitakse alkoholi, energijookide või mõnuainete kaasabil, mis ei ole kohe kindlasti ühelgi juhul abiks. Kõik peaks käima käsikäes – vaimse ja füüsilise tervise hoidmine, õige toitumine ja liikumine.

Kuidas on olukord laste ja noorte vaimse tervise kohta? Millised on peamised probleemid/murekohad?

On oluline, et märgataks, suunataks ja vajadusel antaks vaimse tervise alast infot

juba varakult. Psühhiaatriakliinikus tegeletakse tagajärgedega, lasteaias ja koolis ennetusega. Inimese aju areneb umbes 25. eluaastani ja kuni sinnani tehtud otsused mõjutavad meid kogu elu. Prefrontaalne korteks on aju osa, mis saab küpseks kõige viimasena, see vastutab enesekontrolli, otsustusvõime, empaatia ja muude vajalike oskuste eest. Seega on terve täiskasvanuea vaimse tervise saavutamiseks oluline varakult sekkuda, kui on märgata mingeid käitumuslikke eba-

kõlasid. Täna on lastel sageli õpiraskused ja käitumishäired, ärevus ja püsivus. Sage-dane ekraani taga viibimine vähendab uneaega, mõjutab toitumis- ja liikumisharjumusi. Väga suur roll lapse arengus on aga lapsevanemal. Inimese vaimset tervist mõjutavad geneetika, füüsiline ja sotsiaalne keskkond, füüsiline tervis. Lapse püsimatuse, rahutuse või üliaktiivse käitumise põhjuseks võib olla mõni kehaline probleem, näiteks kuulmislangus või vaegnägemine. Ka muutused perekonnas on laste jaoks vahel raske mõista ja kindlasti tarvis pereringis läbi arutada, nad tajuvad, kui

FOTO: Erakogust

pinge on õhus, korjavad selle endasse, kuid ei oska sellest vabaneda.

Koolinoorte puhul on vaimse tervise mõjutajaks kahjulike ainete tarbimine, kus eeskujuks võivad olla ka lapsevanemad. Samuti on probleemiks esimesed armumised ja lahkumine, mille puhul ei osata oma tunnetega toime tulla.

Ei saa üheselt öelda, mis on vaimse tervise kõige suurem mõjutaja, sest seal on palju erinevaid aspekte ja see on pikk protsess, et leida häire tekke põhjustaja.

Mis on need olulised aspektid lapse vaimse tervise puhul, millele peaks lapsevanem tähelepanu pöörama?

Minu soovitus on lasta lastel puhata, ööuni peab olema piisav ja võimalusel ka päeval, et ei tekiks ajusignaalide üleküllastatust. Samamoodi eakohane toidulaud, õues liikumine ning neid toetada, mõista ja neist hoolida. Ka nutitelefoni kasutust tuleks piirata, ma ei ütle,

et üldse ei tohiks olla, sest kindlasti see ka arendab, aga õhtul vähemalt tund enne magamaminekut peaks nii lapsel kui täiskasvanul olema ekraanivaba, sest nutitelefoni sinine valgus ergastab aju ja sealt tulevad omakorda uneprobleemid, mis mõjutab meie heaolu.

Millele tuleks kolleegide puhul tähelepanu pöörata?

Tervet töökliimat aitab hoida avatud ja aus suhtlemine. Julgus küsida, julgus tunnustada oma eksimusi ja vajadusel otsida abi on oskused, mida tuleb arendada kõigil, sest avatus ja abi küsimine ei ole eestlastele loomumane. Rääkimine on oluline, sest me ei näe teise inimese mõtteid. Eeldamine ei pruugi anda oodatud tulemust. Omavaheline avatud suhtlemine hoiab ära palju probleeme.

Küsitles

KATI-KRISTELLA
KIVISILD

Kuidas hoida oma vaimset tervist koroonaja ajal?

Koroonaja soovitus ei erine kuidagi varem meedias avaldatust:

- Hoidke igapäevast elurütmi niipalju kui võimalik.
- Ärge mõelge üle ega levitage kontrollimata infot.
- Liikuge värskes õhus võimete kohaselt.
- Toituge mitmekesiselt.
- Omandage mõni uus oskus või soojendage üles mõni vana.
- Üleliigse infoga ei ole mõtet end koormata, parem valige mõni hea raamat või film.
- Igasugune käeline tegevus on hea ajaviide ja viib mõtted mujale.
- Lõõgastumine on oluline, kuid selleks ei ole vaja sõita kaugele maale, piisab heast lauamängust, kõnest sõbrale või albumite korrastamisest.
- Toetage lapsi andes neile eakohast informatsiooni ja selgitades neile olukorra vajadust.

Olge loovad ja kui mõtlete, siis mitte üle, vaid ikka positiivselt. Vaimne tervis on meie mõtetes!

Juhised, kuidas igapäevaselt toetada enda vaimset tervist

Praeguses kiiresti muutuvas ühiskonnas on pinged ja stress tavalised nähtused. Veel enam võimendab seda kõike praegune pandeemia, mille ajal on tekkinud ebakindlus isegi järgmise päeva suhtes. Samamoodi tekitavad lisastressi piirangud, millega võivad kaasned eneseisolatsioon olek, laste koduõpe või muud harjutatud situatsioonid. Kõik see kõrgendab meie ärevuse taset. Seetõttu oleks hea, kui tagatasku oleksid väikesed nipid, mida endale aeg-ajalt meelde tuletada, kui olukord keerulisemaks läheb.

Peab meeles pidama, et hea vaimse tervise valemiks on regulaarsus. Alustada tuleks unerežiimist. Ehk nii

tööpäevadel kui ka nädalavahetustel enam-vähem samal kellaajal magama minna ja ärkama. Vabal päeval tund aega hiljem ärkamine ei ole probleemiks, aga lõunani magada siiski ei tasu, kui nädala sees on äratus kell 6 hommikul.

Hea enesetunne on tugevalt seotud ka toitumise ning liikumisega. Söögikorrad võiksid olla regulaarsed ja toitumine mitmekülgne. Päevasel ajal võiks püüda olla füüsiliselt aktiivne, kasvõi teha väike jalutuskäik värskes õhus.

Soovituslik on iga päev kellegagi suhelda. Mure korral pöördu lähedase poole, sest nagu öeldakse – jagatud mure on pool muret.

Kuid on ka hetki, kui peab lisaks mainitud soovitudele kaasama välise abi. Mitmete vaimse tervise murede (nt ärevus ja depressioon) kohta on olemas erinevaid videoid, heliklippe ning kirjallike juhiseid, mis selgitavad, kuidas olla hetkes ja oma hirmudega hakkama saada. Neid leiab näiteks Peaasi.ee kodulehelt. Tihhilugu on just rääkimine see, mis enim aitab ning on hetki, kus oleks vaja rääkida kellegagi, kes võtaks sind kui puhast lehte. Selle jaoks on loodud Eesti Psühhiaatriate Seltsi Noorpsühhiaatrie sektsiooni ja MTÜ Peaasjad koostööprojekt, mille kaudu saavad soovijad tasuta vaimse tervise alast veebi-

nõustamist. Internetis on võimalik broneerida endale aeg lehel <https://registraator.peaasi.ee/kriisi>. Projektiga seotud nõustajad kuulavad su ära ja annavad nõu. Vahel ainult sellest piisabki. Kui on vaja rohkem nõustamist, siis projekti raames saavad kõik vähemalt 27-aastased inimesed viis tasuta veebinõustamist. Noorematele soovitate MTÜ Peaasjad noortenõustamist. Nõustajaga rääkimine ei ole ebatavaline ega näita, et oled nõrk. Pigem vastupidi – on loogiline, et mure korral pöördud kellegi poole, kes teemat rohkem valdab, kuulates tema nõuandeid.

Need lihtsad juhised on arvatavasti igale inimesele teada, kuid raskematel perioodidel kiputakse neid unustama. Seega on nende meeldetuletamine alati kasulik. Kui näed sõprade tuttavat, kellel on raske hetk, siis kuula teda ning maini, et enesetunnet saab parandada une, toidu, liikumise ning suhtlemisega ja kui on vaja natuke rohkem tuge,

siis nõustajaga arutamine on samuti väga kasulik.

KRISTA TOMSON

Viljandi Haigla psühhiaatriosakonna tegevusjuhendaja, vaimse tervise nõustamise projektijuht

MAGDA KÕLJALG

psühhiaatria arst-resident, vaimse tervise nõustamise ekspert

OMA MUREGA EI PEA OLEMA ÜKSI!

 Registreeru tasuta veebinõustamisele

[REGISTRATUUR.PEAASILEE/KRIISI](https://registraator.peaasi.ee/kriisi)

Vabatahtlikuna koroonakoldesse

Aasta alguses lahvas Lõhavere hooldekodus koroonakolle, mis viis ka rivist välja paljud hooldustöötajad. Kuna töötajatest tekkis suur puudus, otsiti nii Facebooki, Töötukassa kui ka muude kanalite vahendusel vabatahtlikke appi. Kokku saadi appi vaid 2 vabatahtlikku, kellest üks oli hiljuti siia piirkonda kolinud Ülle Toomi.

Kust leidsite kuulutuse, et Lõhavere hooldekodu vajab vabatahtlikke?

Ma isegi ei tea, kas see jõudis esimesena minuni Facebookis, aga tegelikult tunnen ma siit teie majast Eveli Lilleoja (sotsiaalosa-konna juhataja). Me tegime kunagi aastaid tagasi koostööd seoses sotsiaaltranspordiga Imavere vallas ja kuna olin tegelikult aasta aega trauma tagajärjel kodus ja alles hiljuti kolisin siia kanti, siis otsustasin, et hakkam vaikselt ringi vaatama. Andsin aasta alguses ka Evelile endast teada, et äkki on midagi pakkuda. Läks paar päeva mööda, kui Eveli juba helistas, et tal on selline pakkumine ja kas ma olen valmis ja nõus.

Millega Te varasemalt tegelesite?

Ma olen tegelikult teistsugusest valdkonnast, olen teinud aastaid puidu- ja metallitööd, täiesti tehnikainimene, aga siis põhitöö kõrvalt tegin, ma arvan, et kokku 4 aastat veel sotsiaaltranspordi, käisin eakate ja puuetega inimestega arsti juures või muid asju ajamas.

Kui kaua olite Lõhavere hooldekodus vabatahtlik?

Kuu aega. Kusjuures ma lähen nüüdki veel mõnel päeval appi, kui on võimalik.

Miks otsustasite koroonakoldesse vabatahtlikuks minna?

Inimesi oli ju vaja. Ma ei karda ja hooldekodus peab keegi ju töö ära tegema, seal ei ole ju valida ja seda ei saa tegemata jätta. Ja kuna mul oli võimalus minna, siis miks mitte. Seda enam, et mul ei ole seda muret, et viiksin koroonaviiruse koju vanematele inimestele. Polnud seda ohtu ka, et ma kellegi teise lisaks endale veel ohtu sean.

Kas algul kõhklesite ka mineku osas?

Ei, absoluutselt mitte.

Rääkige oma kogemusest. Mis oli hästi ja mis oli probleemiks?

See on nüüd puhtalt minu isiklik arvamus ja seda enam, et olen inimene, kes tuli väljapoolt, aga minu arvates kõige suurem miinus oli see, et kohapealseid olusid ja juhataja praktilist mõtlemist, kuidas asju korraldada ja inimesi ümber paigutada, nõustajate poolt ei arves-

tatud. Kindlasti oli töö ise raske. Mul olid 12-tunnised ja paar 24-tunnist vahetust, aga kuna töötajaid oli nii palju puudu, siis oli see põhimõtteliselt ainult jooksmine 12 tundi jutti, et katta inimeste esmavajadused – hommikune mähkmete vahetamine, toit, koristamine, lõunane toit, haigestunute jootmine jmt. Kõige raskemal hetkel oli meid 7–8 töötajat ja seda on ikkagi 70 inimese peale suhteliselt vähe, sest vahepeal on ka puhata vaja. Mõned tegid isegi niimoodi, et olid 24 h tööl, magasid 24 h kodus ja siis jälle 24 h tööl. Ma ise käisin ka umbes 5–6 päeva jutti 12 tundi iga päev, siis sain ühe vaba päeva, mille ma kodus maha magasin, siis läksin jälle tagasi. Töö on füüsiliselt raske, kui sul lamab voodis ütleme 80–100 kilone inimene, kes on haige ja jõuetu, siis peab töötajal olema jõudu ja hästi palju tahtmist.

Aga hästi oli muidugi see, et kõik oli olemas ja kõik toimus. Kaitsevahendid tuli paigutada kuhugi, et oleksid kõigile kättesaadavad, sest ei tohtinud ilma nendeta tsoonide vahel liikuda, ja see kõik oli väga hästi läbi mõeldud ja väga loogiline. Inimesed ise mõtlesid kaasa, paigutasid ja tegid.

Mis olid üldiselt Teie ülesanded?

Ma tegin kõike – mähkisin, koristasin ja kuna ühist söömist söögisaalis ei olnud, siis tuli toit laiali jagada kõikidesse tubadesse ja päris paljusid tuli sööta. Seega ühesõnaga kõike. Ma hakkasin kohe esimesel päeval mähkmeid vahetama ja see on tavaliselt selline test, et kui sa sellega saad hakkama, siis sa saad muuga ka hakkama.

Mida sellest õppisite?

Esiteks kindlasti suhtlema, kuigi ma olen alati vanade inimestega hästi läbi saanud, aga et näha just elu seda külge. Siis veel kohanema ja sa ei tea kunagi, kui sa ei proovi, sest hästi lihtne on öelda ei, et las keegi teine lähed teeb, aga kus see keegi teine on? Seal oli väga selgelt näha, et seda kedagi teist ju ei ole.

Kas peale seda kogemust tekkis kartus ka koroonasuhtes?

Ei, ei tekkinud, ma olin seal ju nii kaua, kuni need esimesena haigestunud

FOTO: Kati-Kristella Kivisild

tavaline gripp, aga see, kuidas ta vanureid räsib, see on masendav. Hoidsin ka enda vanaemast, kes on nüüd 91-aastane, emale, et oleme vahest ainult helistanud, aga külas pole mitu kuud juba käinud.

Mida ütleksite neile, kes on sellises olukorras kahevahel?

Tasub ikkagi minna appi, kuigi need, kellel on kodus keegi vanem inimene, siis on oht, et tood selle koju, ja on tark mitte minna. Kui seda ohtu ei ole, siis otse loomulikult minge. Olulisim oli ka hooldekodus kõigepealt kaitsta iseennast, kasutades isiku-kaitsevahendeid ja alles siis järgid seda, et kaitsesid teisi, sest sa ei saa aidata, kui sa iseennast ei kaitse.

Jäite keset koroonakollet terveks. Kuidas Teil see õnnestus?

Vot ei tea, tõesti ei tea. Sest ma ju olin füüsilises kontaktis iga päev kõik need 4 nädalat ja kõik see aeg oli vaim valmis, et kuna kord nädalas oli testimine, et ma saan positiivse tulemuse. Aga järelikult ma tegin õigesti, kaitsesin ennast piisavalt, katsin, pesin ja desinfitseerisin, sest ma arvan, et ma pole ennast elu sees ka nii palju pesnud kui siis.

Kas soovite ise veel midagi lisada?

Mul oli hästi palju emotsioone, kui ma seal olin, nüüd olen saanud maha rahuneda, aga ma võtan mütsi maha selle noormehe

ees, kes tuli vabatahtlikuna appi, sest meesterahvas sellisesse valdkonda meile tihti ei tule. Ja kuna hooldekodus on ju mehi ka, siis on lisaks tema abile veel hea, kui nad saavad meesmehega kasvõi suhelda. Hooldekodus on puudus,

et majas oleks mees hing, kes on avatud suhtleja, sest see valdkond on nii naistekeskne, aga hooldekodus ei ole ju ainult naised, vaid mehed ka.

Ma lootan, et riik leiab raha selle jaoks, et seda tööd rohkem väärtustada. Arvestades selle töö raskust, mitte ainult füüsilist, vaid vaimset ka, toime peab tulema ka surmaga, siis seda saavad teha ainult inimesed, kes on valmis seda tegema ja soovivad töötada inimestega.

Samuti olen sotsiaalmeedias märganud, et hooldekodudel on väga halb maine, aga inimesed ise viivad oma emad, isad, vanaemad ja vanaisad sinna, kas seal siis ikka on halb?

Teiseks saaks iga inimese ise mõelda, mida tema saaks teha, et oleks parem. Kasvõi see sama abivajamise hetk hooldekodudes, et kes see kuskil on, kes läheb ja teeb? Hooldades inimest kodus või hooldekodus on see raske, isegi kui on olemas igasugused abivahendid. Lisaks hooldustööle peab ta ju olema ka sõbralik, hooliv, abivalmis ja kannatlik. Sest vanemad inimesed, osad dementsed, osad oma elukogemuse ja isikuomadustega, on igatüüsi omamoodi isiksused. Ühesõnaga, enne kui kritiseerida, väärtustage neid inimesi, kes hoolitsevad teie lähedaste eest.

Ja viimaseks, kuidas see viirus sinna hooldekodusse tuli, oli ikkagi ju inimeste mõtlematusest. Hooldekodusse lähedast külastama minnes on suhteliselt suur risk, et võtad viiruse kuskilt kaasa, olgu siis kaubanduskeskusest, piirangute ja isikukaitsevahendite kasutamise mittejärgimisest. Suurem osa asju taandub ikkagi inimese kainele mõistusele, aga kus see kadunud on? Miks inimesed ei anna endale aru?

Küsitles

KATI-KRISTELLA
KIVISILD

Eesti suurim vaimse tervise uuring aitab luua arukat tervishoiupoliitikat

Vaimse tervise tähtsusest saadakse üha enam aru, aga kuidas seda riiklikul tasandil toetada, millist tuge inimesed vajavad? Kuidas ennetada vaimse tervise probleeme ja neid varakult ära tunda? Nendele küsimustele otsib vastust alanud vaimse tervise uuring.

Sageli arvatakse, et vaimse tervise probleemid puudutavad vaid väikest osa inimestest. Paljud leiavad, et see loomulikult ei puuduta mõistlikke ja tublisid nagu tema ise või ta sõbrad. Tegelikult on vastupidine – Ameerika Ühendriikides ja Uus-Meremaal tehtud uuringud on näidanud, et neid, keda elu jooksul ei puuduta ükski vaimse tervise probleem, on umbes veerand elanikkonnast. Kuidas on olukord Eestis, seda me veel ei tea. Üldlevinud ettekujutused meid suurt ei aita või võivad olla lausa kahjulikud, näiteks arvamus, et teismeline peabki ühest maailmavalust teise siplema või vanainimesed ongi loomult pahurad.

Vaimse tervise mõiste on laiem kui tavaliselt arvatakse. See ei tähenda ainult psüühikahäirete puudumist, vaid ka toimetulekut igapäeva elu pingetega ning oma võimete realiseerimist. Teema olulisust arvestades on vaimset tervist kaugelt liiga vähe uuritud.

Valearusaamad vaimsest tervisest

Mõnikord võib isegi kohata arvamust, et vaimse tervise probleemid ei tähenda muud kui viletsat iseloomu ja tahtejõu puudumist, seega peaks neist üle saama väikese pingutusega. Aga on mõeldud ka teistpidi – et vaimse tervise hädade vastu ei olegi mingit abi ja ainuke lahendus on „ohtlikud haiged“ isoleerida. Tänapäevaste teadmiste tuginedes on tegu juba kahtlemata iganenud arusaamadega ja õnneks ei ole vaja karta, et tervishoiupoliitikat nende järgi kujundatakse.

Üks oluline põhjus vaimset tervist uurida on majanduslik. Psüühikahäired (näiteks depressioon ja ärevushäired) on sagedased töövõimetuse põhjused. Maailma Terviseorganisatsiooni ülevaadete järgi on tavaline, et psüühikahäire all kannatajad ei otsi abi, nad pigem lepivad vaikides ja elavad alla oma võimete.

On välja arvatud, et iga meeleoluhäirete raviks, mis kaugeltki ei tähenda ainult tablettide määramist, kulutatud dollar tuleb rahvamajandusse tagasi neljakordselt. Vaimse tervise häiretel ei ole ainult otsesed tagajärjed, vaid ka kaudsed, mida siin ei arvestata – näiteks mõju füüsilisele tervisele stressi või tervisekäitumise kaudu, samuti mõju teistele inimestele.

Keda huvitab vaimse tervise uurimine ja miks?

Seega kindlasti ei ole rahvastiku vaimse tervise uurimine vaid teadlaste erahuvi. Vaimse tervise poliitika arukaks planeerimiseks on vaja teada, millised on psüühikaprobleemide riski- ja kaitsetegurid, millised on haavatavamad elanikkonnagrupid, kuidas ebatavalised sündmused ja kriisilukorrad mõjutavad vaimset tervist, millistest vaimse tervise teenustest tuntakse puudust. Ainult sellised teadmised võimaldavad teha põhjendatud otsuseid.

Teadmised rahvastiku vaimsest tervisest on vajalikud ka spetsialistidele, kes igapäevatoos selle teemaga kokku puutuvad ja inimesi aitavad: perearstid, psühholoogid, psühhiaatrid, sotsiaaltöötajad jne. Täpne ja usaldatav teave aitab neil vaimse tervise probleeme kiiremini ära tunda ning nende vältimiseks või ennetamiseks anda paremat nõu.

Uuringusse kutsutakse 20 000 elanikku

Sellise süsteemse teadmistebaasi loomise eesmärki täidabki Tervise Arengu Instituudi ja Tartu Ülikooli koostöös korraldatav rahvastiku vaimse tervise uuring (www.tai.ee/rvtu), kuhu on kutsutud osalema 20 000 inimest, kes annavad sellega oma panuse esimesse nii põhjalikku ülevaateuuringusse Eesti rahvastiku vaimse tervise olukorrast.

Uuringu keskendutakse nii inimeste heaolule, psühholoogilistele probleemidele, stressile ja emotsioonidele, vaimse tervise teenuse kasutamisele, tervisekäitumisele, samuti toimetulekule koroonapandeemia ajal.

Küsitlus toimub aasta jooksul kolm korda, sihtrühmaks on vähemalt 15-aastased Eesti elanikud. Esimeses uuringulaines kutsutakse osalema vähemalt 18-aastaseid. Uuringukutsed saadetakse rahvastikuregistrist juhuslikult valitud inimestele e-postiaadressile või tavapostiga. Küsimustikule vastamine võtab aega kuni 30 minutit, vastata saab eesti, vene või inglise keeles.

Uuringu esialgseid tulemusi tutvustatakse 2021. aasta jooksul. Lõpptulemused valmivad 2022. aasta veebruariks ning aitavad kaasa riikliku vaimse tervise monitoringsüsteemi loomisele.

KENN KONSTABEL
Tervise Arengu Instituudi
vanemteadur

Eesti Vabariik 103

FOTOD: Marko Reimann

Vabariigi aastapäeva eelõhtul toimus heliloojate Kappide majamuuseumis nauditav diskussioon Merike Saaremetša ja kokkutulnud publiku vahel. Arutleti aktiivselt, kuidas heliloojate Kappide isamaaline kasvatus põimus ümbritseva ajaga ning inimese kasvamise ja perekonna loomisega. Õhtut ilmestasi Eugen, Artur ja Villem Kapi looming.

24. veebruaril toimus Lembitu platsil pidulik aktus Eesti Vabariigi 103.

sünnipäeva auks. Aitäh kõigile, kes külastasid hoolimata jäistest teoludest ja viiruseohust aktust ja asetasiid mälestuspärijad vabadussõjas langenute auks. Eriline tänu Suure-Jaani kultuurimaja puhkpilliorkestriale, valla esindajatele, Suure-Jaani koguduse õpetajale, Kaitseleidiu, kodutütarde ja abipolitseinike esindajatele. Koduteele pakkusime Kalevi sinimustvalgeid šokolaadikomme. Aktuselt jäi kõlama mõte, et

hoolimata keerulistest aegadest on uhke olla eestlane.

Koostöös Suure-Jaani noortekeskusega kutsusime elanikke üles 24. veebruaril veetma pidupäeva värskes õhus Lõhavere linnamäele matkates ja ennast jäädvustades spetsiaalselt selleks päevaks meisterdatud fotoseina taustal. Suur tänu kõigile matkajatele ja matka korraldajatele. Ise küll jõudsin fotoseina juurde hilisõhtul, aga autotulede

valguse jäädvustus Eesti Vabariigi 103. sünnipäeval sinimustvalge fotoseina taustal jääb kauaks meelde. Kui tahta, siis saab alati!

Terve aastapäeva nädala oli avatud Suure-Jaani kultuurimajas fotosein, mille taustal said soovijad end jäädvustada.

Jääge terveks ja hoiuks!

AIRE LEVAND
Suure-Jaani kultuurimaja
direktor

Suure-Jaanil on uus vanasõna!

Suure-Jaani kultuurimaja ja Suure-Jaani raamatukogu kutsusid inimesi üles selle aasta vastlapäeva tähistama kõndides ja samal ajal Suure-Jaanile uut vanasõna välja mõeldes teemal: "Kes kõige rohkem kõnnib, see ..."

Vastata sai nii internetis kui ka paberikandjal Suure-Jaani raamatukogus. Kokku tuli 42 erinevat pakkumist vanasõna lõpetamiseks.

Saadud vastustest koostati uuesti küsimustik, et meie külalastajad saaksid omakorda valida Suure-Jaanile kõige sobilikuma vanasõna lõpu.

Internetis kui ka paberikandjal hääletusel vastas 90 inimest ja ülekaalukalt võitis Ivika Keesi pakutud uus vanasõna Suure-Jaanile: "KES VASTLAPÄEVAL KÕIGE ROHKEM KÖNNIB, SEE JAANIKS JOOKSEB!"

Lust lume viskamisest ja mitte ainult

Sel talvel oleme lumest saanud rõõmu tunda erineval moel. Nii otsustasimegi Sürgaveres vastlapäeva tähistamisel, lisaks traditsioonilisele pika liu laskmisele, suusatamisele ja saanisõidule, korraldada ka lume viskamise võistluse. Kolme meetri pikkuse löigu pidi puhastama lumelabida laiuselt ja maksimaalne lumekihi paksus võis kontrollmõõtmisel olla kolm sentimeetrit. Lume viskamise tegi tavapärasega võrreldes keerulisemaks asjaolu, et seda tehti heinamaal ning varasemad sulad ja külmetamised olid lumme meisterdanud mitu jääkooriku kihti. Nii saidki distantsi läbinud naha päris kuumaks.

Proovile said end panna nii suured kui väikesed ja tugevat konkurentsi pakkusid ka tüdrukud ja naised. Lisaks sai kruusaaugu serval teha täpsusviset.

Toreda vastlapäeva tähistamise lõpetasime parimatele medalite kaela riputamisega, mille tulemusel on Sürgaveres juures nii laste kui täiskasvanute arvestuses suusaääs, kelguboss, täpsuskunn ja kibe käsi. Vahva koosviibimine lõppes nagu ikka kuklite söömise ja tee joomisega.

EVE SOOPA
Sürgavere külanem

Piltuudis

Eesti Vabariik 103 Pilstveres.

... Kõpus.

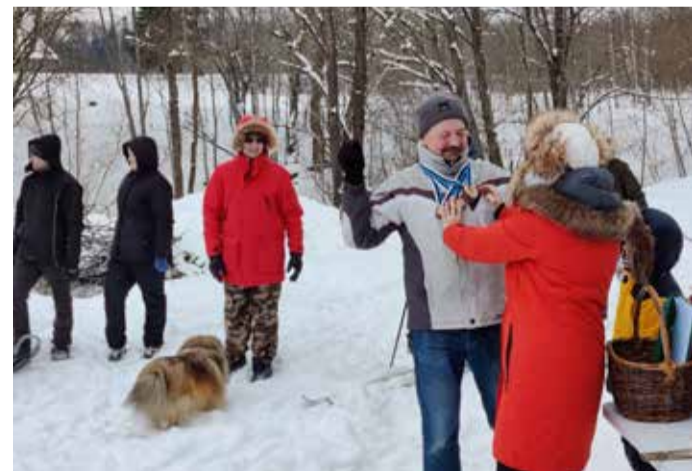

... Pilstveres.

FOTOD: Kati-Kristella Kivisild

... Suure-Jaanis.

FOTOD: Erakogust

Põhja-Sakala valla harrastuskunstnike näitus

Suure-Jaani kultuurimaja kutsus 2020. aasta sügisel üles Põhja-Sakala valla harrastuskunstnike tooma oma töid kultuurimajas korraldatavale näitusele. Üleskutsule vastasid Inge Krasnikov, Reet Jõesalu ja Anne Särg Võhmast, Külli Hiimäe-Metsar ja Triinu Paabut Võivaku külast, Ado Jürgen Vastemõisast. Suurim tänu teile nende imeliste maalide eest!

tagasisidet. Viimasest selgus vaatajate suur rahulolu isikupäraste ja südamega tehtud tööde üle. Leiti, et kõik need tööd on võrdsed kutseliste kunstnike töödega.

Rõõmustama paneb, et Suure-Jaani gümnaasiumi noored Reeda Sadama juhendamisel leidsid mitmel korral tee meie näitusele.

Kohtumiseni juba järgmistel näitustel!

Palusime näituse külastajatel jätta hobikunstnikele

Anne Särg

Inge Krasnikov "Pojengi ilu"

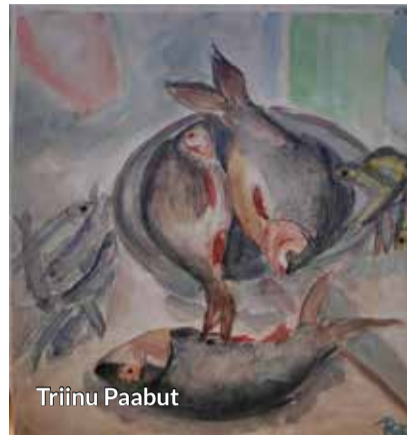
Inge Krasnikov "Kullerkupp, kullerkupp"

Ado Jürgen "Tedremäng"

Anne Särg

Triinu Paabut

Inge Krasnikov

Külli Hiimäe-Metsar

Reet Jõesalu "Uu-uu-uu"

Anne Särg

Triinu Paabut. Filmimakett

Reet Jõesalu "Lapsepõlve radadel"

Anne Särg

Reet Jõesalu "Jalutuskäik metsateel"

Triinu Paabut

Triinu Paabut

Reet Jõesalu "Kauge kella kaja"

Inge Krasnikov "Hommikune udu"

Inge Krasnikov "Meri kullas"

Anne Särg

Triinu Paabut. Filmimakett

Ado Jürgen "Väike metsajärv"

Ado Jürgen "Aktiskulptuurid"

Triinu Paabut

Reet Jõesalu "Jäljendades Victor Gushkevichit"

Ado Jürgen "Aias"

Külli Hiimäe-Metsar

Külli Hiimäe-Metsar

Triinu Paabut

Külli Hiimäe-Metsar

Külli Hiimäe-Metsar

Ado Jürgen "Kevadtuules"

Inge Krasnikov "Autoportree"

Ado Jürgen "Karin"

VEEBRUAR KIRIVERE KOOLIS

Meie koolis on pikaage- se traditsiooniga tähistatud Tartu rahulepingu aastapäeva. 2. veebruaril on kombeks saanud 9. klassi õpilastel käia Pilistveres Vabadussõja mälestusmärgi juures ning asetada pärjad ja süüdata küünlad langemise mälestuseks. Tublid 9. klassi õpilased valmistavad ette väikesed ettekanded, mida kantakse ette mälestusmärgi juures. Erinevatel aastatel on õpilased ette kandnud luuletusi, julgemad on laulnud ning alati on põnev üksteisele rääkida killukesi ajaloost. Õpilaste ettekannetele lisaks on päeva aidanud ilmestada ka meie kirikuõpetaja, põnevate lugudega ja püssiga Tarmo Riisk ning seekord oli kohal ka

Põhja-Sakala vallavanem Jaanus Rahula. Varasemalt on meie väikesel üritusel osalenud ka mõned kohalikud kaitseliitlased. Sel korral alustasime üritust natuke teisiti – nimelt tegid õpilased oma ettekanded vanas surnuajast asetseva Vabadussõja mälestusmär-

gi juures. Hiljem asetati küünlad ka Vabadussõja mälestussamba juurde.

12. veebruaril tähistasime samuti juba traditsiooniks saanud sõbrapäeva. Meie koolis on kombeks saanud üles panna postkast kaartidele ja kirjadele ning sellel päeval olid

postiljonideks 9. klassi õpilased. 9. klass tegi vahva üllatuse ka õpilastele kooliraadiost muusika laskmisega. Sellel päeval kõlasid ainult sõpradest ja armastusest rääkivad laulud. Suu tegid magsaks õpilasesinduse õpilaste korraldatud kohviku küpsetised. Õpilasesindus tänab usinaid vanemaid, kes andsid oma panuse kohviku toimimiseks.

16. veebruaril õnnestus üle mitme aasta meil maha pidada vahva vastlatrall. Lund ja meeleolu jagus, kõik õpilased võistlesid erinevates tegevuspunktid. Eesmärk ei olnud punktide kogumine, vaid rõõmsa meeleolu loomine. Tegevused olid seotud Eesti rahvakalendri

kombestikuga. Proovisime kambakesi sigu põllule ajada, silmad kinni sai ka seale saba külge pandud ning keetsime hernesuppi. Lume seest leidsid õpilased üles ka vastlapäevaga seotud sõnu ning teadmisi testiti ka mõistatustega. Loomulikult ei puudunud õigelt vastlapäevalt ka kelgutamine.

Meie tegusa veebruaril lõpetas 19. veebruaril vabariigi aastapäevale pühendatud aktus. Väike ja tagasihoidlik aktus toimus oma koolipere keskel. Kauaoodatud vaheaeg algas õpilastele väikese piduliku noodiga.

Tekst ja fotod
LIINA NIKONOROVA
huvijuht

KÕPU KOOLI TEGEMISED VEEBRUARIS

Küünlakuu oli Kõpu kooliperes väga tegus ja lisaks tavapärasele õppetööle toimetati mitmes valdkonnas.

2. veebruaril osalesid 3. klassi tüdrukud Karoliina Vähi, Kerli Nurk ja Adeele Rosenberg maakondlikul online-võistlusel „Viljandi-maa taibukesed“.

12. veebruaril tähistas koolipere sõbrapäeva. 8. klassi tüdrukud kaunistasid koolimaja südameid ja heade mõtetega ning korraldasid 1.–6. klassile jäädisko ja 7.–9. klassile õhtuse sõbrapäeva disko spordihoones. Armsaks üllatuseks nii noorematele kui ka vanematele õpilastele olid 8. klassi õpilaste poolt küpsetatud kringleid. Õhtusel sõbrapäevapeol pakkusid tüdrukud ka isetehtud booli. Sõbrapäeva toetas Suure-Jaani

FOTO: Linda Soots

noortekeskus ja Kõpu noortetuba, üritust aitasid läbi viia kooli õpetajad.

16. veebruaril toimus koolis vastlatrall – peale lõunasööki liikus kogu koolipere ühiselt alevikus kiriku taga asuvale Massamäe mäele, kuhu juba paar nädalat varem oli OÜ Kõpu PM abiga sisse lükatud kelgu- ja laskumisrajad. Mäel korraldati lastele erinevaid võistlusi, söödi vastlakukleid ja joodi

teed. Vaatamata ilmataadi vimkadele (lõunast hakkas sadama ja tuiskas) möödus vastlatrall mäel lõbusalt ning kõik klassid nautisid üheskoos talverõõme. Samal päeval toimus kell 14.30 ka loovtööde kaitsmine, kus seekord said oma loovtöö edukalt esitatud ja kaitstud 9. klass ühistööga ja 8. klassi õpilane Kertu Kändla.

17. veebruaril toimus pidulik lõunasöök 1.–4.

FOTO: Linda Soots

klassile. Tegemist on meie mõisakooli pikaajalise traditsiooniga – kord aastas söövad 1.–4. klassi ja 6.–9. klassi õpilased pidulikult mõisaaegses söögisaalis. Sündmus on oodatud ja õpilastele alati positiivseid emotsioone tekitav, nii ka seekord. Samal päeval tehti ka viimaseid ettevalmistusi Eesti Vabariigi aastapäeva tervituse tarbeks – kuna sel

aastal avalikku pidulikkust ei toimunud, tegi koolipere kogukonnale ja vallarahvale selleks sündmuseks tervitusvideo, mida tähtpäeval virtuaalselt jagati.

Veebruarikuu on ka ühe tuntud eesti lastekirjaniku sünniaastapäeva kuu – 11. veebruaril oleks saanud 95-aastaseks Heljo Mänd. Eesti keele õpetaja Eda Niin tutvustas oma tundides lastekirjaniku loomingut. 4. klassi õpilased lugesid tunnis kirjaniku luuletusi ning vanemate klasside õpilased kuulasid katkendeid raamatust „Toomas Linnupoeg“. Kooli fuajees on vaatamiseks eesti keele õpetaja poolt üles seatud kirjaniku raamatute näitus.

KADRI LINDER

FOTO: Kadri Linder

Kõpu alevikus püüab moodujate pilke uhke lumeonn. Oma aeda on peaaegu maja kõrguse iglu rajanud Enno Kikojan. Iglu sisse on süvendatud väike istumisnurk, välisküljele aga rajas mees laste rõõmuks liumäe. Iglu juures lustimas on käinud klassijuhataja Külli Mägiga nii 1., 2. kui ka 3. klass.

KADRI LINDER

VASTLAKUU LAHMUSE KOOLIS

Vastlakuu oli küll lühike, kuid põnevaid ja mitmekesiseid tegemisi jagus koolipäevadesse küllaga.

Kuu alguses toimus raamatunädal, mille käigus otsiti raamatutest vastuseid viktoriiniküsimustele, kuulati õhtujutte ja külas käis karikaturist Urmas Nemvalts (pildil), kes rääkis lastele koomiksitest, joonistamisest ja sellest, kui tore on oma hobi tööks muuta. Pärast esitlust joonistasid lapsed ka ise koomikseid.

Valentinipäevale eelneval nädalal oli ka koolipere sõbrapäeva lainel. Lapsed joonistasid portreepilte oma kõige parematest sõpradest ja nii mõnigi tundis ennast saali seinal rippuvate piltide pealt ära.

Toimus südamekujulise võtmehoidja meisterdamise töötuba, tegime kõik koos seinale südamest südames-

kulptuuri ja lapsed valmistasid üksteisele imeilusad ja maitsvad küpsisetordid. Muidugi ei puudunud ka sõbrapostele ja silmarõõmudele kaarte ja kirjakesi jätta.

Kuna üle mitme aasta oli sel vastlapäeval võimalus lund ja tõeliselt tuisust vastlailma nautida, siis seda me loomulikult ka tegime! Päeva alustasime Põhja-Sakala vallavalitsuse töötajate võõrustamisega. Selleks, et nende plaanitud vastlasõitu veidi mitmekesistada, pakkusime külalistele erinevaid mõõduvõtmisi nii kelgumäel kui ka meie kuulsatel toolsuskadel ringi kihutades. Valla esindajad oli väga tublid ja tõeliselt hingega asja juures. Pärast väsitavaid võistlusi sõid osalejad kehakinnituseks meie tublide kokkade poolt valmistatud oa-

FOTO: Erakogust

Urmas Nemvalts Lahmusel.

suppi ja kukleid. Koolilapsedki ei jäänud vastlatrallist ilma. Vahvatel võistlustel said end proovile panna nii lapsed kui õpetajad ning lumes lustimise rõõmu jagus kõigile.

Vaheajale eelnev nädal oli pühendatud saabuvale

Eesti sünnipäevale ja kulges sinimustvalgetes raamides. Esmaspäeval rääkis õpetaja Raivo lastele teemal „Sõda ja rahu“. Tõsise teema käsitlemine läbi loo jutustamise ja koomiksi joonistamise oli niivõrd paeluv, et lapsed kuulasid

lummatult. Seejärel said soovijad oma teadmisi proovile panna kasvatajate koostatud Eesti-teemalisel kahootviktoriinil.

Neljapäeva õhtul toimus suurejooneline presidendi vastuvõtt, mida väisasid endised

presidendid ja nende kaunid kaasad, tuntud ministrid ning muudki kuulsad tegelased. Õhtu oli meeleolukas, pidulik ja uhkede tualettidega võrtsitatud.

Viimasel koolipäeval toimus pidulik vabariigi aastapäevale pühendatud aktus. Kava oli inspireeritud eelmise aasta presidendi vastuvõtu eel toimunud etendusest ja seega täitsid meegi lava erinevad linnud, kelle kohta rohkem teada saime ja kelle omapäraseid häáli kuulsime. Lisaks võis püünel näha leiva valmistamise protsessi alates vilja jahvatamisest kuni sooja leiva valmimiseni. Oli väga armas ja soe aktus, mille tegi pidulikumaks ühiselt kuulatud haridusministri Liina Kersna tervitus.

MARI TENISSON
huvijuht

AKTIIVNE JA ÕPETLIK III VEERAND OLUSTVERE PÕHIKOO LIS

III veerandi sisse mahtus meie koolis väga palju erinevaid tegevusi.

Võõrkeeltepäev

FOTO: Erakogust

28. jaanuaril toimus meie koolis traditsiooniline võõrkeeltepäev, mille käigus pöörame erilist tähelepanu teistele keeltele meie ümber.

Sel aastal toimus see kahes jaos – kõigepealt 1.–4.klassile ja seejärel 5.–9.klassile.

Kõigepealt tegid 7. klassist Grettel ja Laura ülevaate maailma keeltest. Seejärel tutvustas 1. klassist Anastasiia meile ukraina keelt ja luges selles keeles ka luuletuse.

Esimene võistlus oli Kuldvillak. Õpetaja Marjeli juhendamisel jagati kõik õpilased rühmadesse ja mäng võis alata. Küsimused olid erinevatest teemadest, nt riigid, keeled, ajalugu, pealinnad, pühad, geograafia ja kuulsused. Igal võistkonnal oli ka oma virtuaalne nupp, mida tahvelarvutist kiiruse peale vajutada tuli. 1.–4. klassi Kuldvillaku võitis meeskond, kuhu kuulusid Mia-Maribel, Kristo, Lisette, Liis-Carmen ja Ryan. 5.–9. klassi Kuldvillaku võitjate meeskonda kuulusid Eugen, Tanel, Romek, Hans Matis ja Kevin V.

Seejärel toimus mini-keeletund. Tuuli õpetas eesti keelt, Laura inglise keelt, Grettel vene keelt ja Geiro soome keelt. Väga tore oli kuulda, kuidas õpilased erinevaid keeli räägivad.

Teine võistlus oli kahoot, kus peamiselt pidi ära tundma võõrkeeli kõla järgi. 1.–4. klassi kahooti võitja oli meeskond, kuhu kuulusid Lauri, Märtin, Johanna, Martin ja Karol-Kelvin. 5.–9. klassi kahooti võitjameeskonda kuulusid Romet, Tuuli, Piia, Laura ja Renor. Vaatasime ka videot mehest, kes oskab väga palju keeli rääkida ja jätsime sealt ühtteist ka meelde.

Lõpetuseks oli 5.–9. klassidele veel ristsõnade lahendamise võistlus. Kui see oli tehtud, lõpetasime päeva vene rahvatantsuga.

Päev oli väga hoogne ja tore. Aitäh Laurale, Grettelile, Geirole, Tuulile ja Anastasiiale abi eest. Suured tänud ka teistele õpilastele, et oma vahva käitumisega selle ürituse nii toredaks tegite.

MARJEL EINULO

KIVA plakatite ja joonistuste näitus

FOTO: Erakogust

Olustvere Põhikool kuulub KIVA koolide hulka. Jaanuaris alustasime KIVA plakatite joonistamist. 3. veebruaril näituse avamisel tuletasime veelkord meelde, et tore on käia sõbralikus koolis. 2.klass esitas kaks laulu sõprusest ning ühislauluna kõlas J. Trumpi "Hoolimise laul". Sel päeval olid tunnid ja tegevused seotud KIVA temaga. Tööd kujunesid mitmekesiseks, joonistused olid värvikirevad, detailirohked ja teemakohased. Silmapaistvamad ja ära märgitud tööd: Mareliis, Liy-Ann, Lisandra, Rosanna, Richard, Märtin, Lisette, Jane, Piia, Laura, Rait.

PIRET TÕNISSON-SÄRK

Viljandimaa taibukesed

FOTO: Erakogust

Viljandi Kesklinna kool korraldas algklassidele nuputamise võistlust. Igast klassist sai osaleda 3 nutikat õpilast. Võistlus toimus veebis. Olustvere Põhikoolist osalesid 1. klassist Liy-Ann Kiipus, Mareliis Gerdt, Fredy Veider. 2. klassist Arthur Haarakalju, kes saavutas II koha, Lisandra Indre III koha. 3. klasside üldarvestuses oli võitja Robert Moorast. Selles klassis osalesid veel Kreete-Karmel Anderson ja Mikk-Mattias Säinast. 4. klassis saavutas Geiro Linnas IV koha, tublid olid ka Drevor Rau ja Chris-Ian Kiipus. Oleme uhked oma taibukate laste üle!

OLUSTVERE PÕHIKOO LI ALGKLASSIDE ÕPETAJAD

Turvalise interneti päev

Igal aastal veebruarikuu teisel teisipäeval tähistatakse üle maailma turvalise interneti päeva. Eelmisel, 2020. a osales üle 170 riigi, püüdemaks koos parema ja ohutuma interneti kasutamise poole, eriti laste ja noorte seas.

Sellel aastal oli turvalise interneti päev 9. veebruaril. Meie Olustvere põhikoolis pühendasime eelnimetatule terve nädala. Fookuses oli peamiselt küberkiusamise temaatika ning sotsiaalmeediakanalite võimaluste, privaatsussätete ning nende kohta teadlikkuse tõstmine.

Kooli seintele oli tutvumiseks pandud erinevate sotsiaalmeediakanalite kohta käiv info. Värvimiseks ja sealjuures ka tutvumiseks ning meelde jätamiseks olid seintel plakatid olulisemate interneti kasutamise reeglitega. QR-koodide kaudu sai tutvuda kampaania „Suurim julgus“ lühivideotega. 1. klass täiendas seinu ka vahvate plakatitega.

Näitasime vahetundides infoTV-s kiirloenguid küberkiusamisest ning vihakõnest, millest rääkisid Getter Jaani, Victoria Villig, veebikonstaabel ning David Vseiov.

I kooliaste (1.–3. klass) osales turvalise interneti 45-minutilise tunnis, kus arutleti kümme kõige olulisema reegli üle, mida tuleb arvestada veebimaailmas. Aineõpetajad loomisid turvalisemat internetikasutamist ka tundides.

Kõikidele kooliastmetele korraldati Kahoot viktoriini ammutatud teabe ning lõbusama poole pealt erinevate logode tundmise kohta. Kõik olid tublid ja mis eriti oluline – VÄGA TEADLIKUD! Kõige kiiremad vastajad olid Rosanna ja Robert (I kooliaste), Steven ja Lisandra (II kooliaste) ning Mihkel (III kooliaste).

Järgmine turvalise interneti päev juba 8. veebruaril 2022. aastal.

LIIS LAANSOO

Stiilinädal

Õpilasesinduse eestvedamisel kulges veerandi viimane nädal erinevate stiilide tähe all. Esmaspäeval olid märksõnadeks punane ja sõprus. Kõige punasema riietusega klassiks kujunes 4. klass. Sel päeval jagati ka sõpradele kauneid kaarte. Mugavas ja stiilses fotonurgas oli pildistajate järjekord pikk igal vahetunnil.

Teisipäev – sport ja hobid. Kõik soovijad said tutvustada koolikaaslastele oma hobi ja sellega seonduvat atribuutikat. Kuna sel päeval oli ka vastlapäev ning väljas laiutas suur talv, siis kõik klassid said teha lõbusat saanisõitu Olustvere mõisas. Puudu ei jäänud ka lustlik kelgusõit ja selgitati välja, kel klassis kõige pikem liug.

Kolmapäev oli kuulutatud sädelevaks 80ndate stiilipäevaks. Vahetundide ajal oli popp olla diskol, sest muusikat jagus ja tantsijaid jagus. Kõige sädelevam klass oli 1. klass.

Neljapäev kujunes taas põnevaks, sest siis sai kooli tulla mõne huvitava peakattega või põneva soenguga. Ära märgiti Sandra, Sander, Mattias ja Grettel. Loovust ja julgust jagus, aktiivseim klass oli sel päeval 3. klass. Kogu nädala aktiivseim tüdruk ja väga hea eeskuju kaasõpilastele on meie õpilasesinduse president Laura.

Reede kujunes pidulikkuks, riietussoovituseks oli sinimustvalge. Koolipäev algas aktusega, tunnustasime tublimaid teguseid. Ettekande tegi 9. klassi õpilane Rait teemal „Eesti vapp“ ja enne vaheajale minekut toimus klassidevaheline mälumäng.

AGNES KURG

KOOLIÜUDISED SUURE-JAANIST

Suure-Jaani kooli ja Suure-Jaani gümnaasiumi teistmoodi koolipäev

Viimase koolipäeva enne vaheajaga pühendasime koduvalla tundmaõppimisele. Tegelikult olime ettevalmistusi teinud juba terve nädala. Teistmoodi koolipäeva teema sai inspiratsiooni kõnevõistlusest „Kuni mu küla veel elab, elan mina ka“. Kõikide koolimajade seintele valmisid õpilaste koostöös kaardid – osadel neist kujutatud kogu Põhja-Sakala vald, osadel oma küla ning naaberkülad. Seal leidub põnevat infot, kas elanike arvu, õpilaste kodukohta või näiteks huvitavate vaatamisväärsuste kohta. Muuhulgas on võimalik lugeda, millised lapsed nendes küldes elavad. Näiteks Venere külas elavad viisakad lapsed, Olustvere alevikus hoopis osavad, Navesti külas on nad naerusuised.

Tääksi kaunis kaart valmis õpetaja Mari Randaru ja abi-

õpetaja Kaire Sülla eestvedamisel. Vastemõisa meistriteose valmistamist juhendas õpetaja Ene Adams ning Sürgavere kunstiteos kanti seinale õpetaja Aurelika Reimanni suunava pilgu all. Suure-Jaani kaardist sai püsieksponaat ning selle päeva õnnestumise suure vaeva nägijad olid õpetajad Merike Jaska ja Reeda Sadam.

Seintele erinevate eksponaatide tegemisse andsid oma panuse nii väiksemad kui ka suuremad õppurid kõigis õppekohtades ja gümnaasiumi astmes. Hea tahtmise ja koostöö korral on võimalik distantsi hoides saavutada suurepäraseid tulemusi.

KATRIN NURK

Suure-Jaani kool
FOTOD: Reeda Sadam (Suure-Jaani)
Marko Reimann (Sürgavere)
Ene Adams (Vastemõisa)
Mari Randaru (Tääksi)

Suure-Jaani

Suure-Jaani

Suure-Jaani

Suure-Jaani

Tääksi

Tääksi

Vastemõisa

Vastemõisa

Suure-Jaani

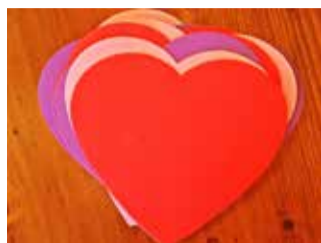
Sürgavere

VÕHMA KOOLI TALVISED TOIMETAMISED

Õpilasesindus korraldas sõbrapäeva puhul põnevaid tegevusi

Sõbrapäeva tähistati esmaspäeval, 15. veebruaril. Hommikul kooli tulles said õpilased endale pooliku südame, millel oli number, ning seejärel oli vaja koolipäeva jooksul sama numbriga südame teine pool leida. Kui paarilised olid kokku saanud, said nad endale väikese auhinna.

Õpilasesindus oli selleks päevaks välja kuulutanud ka kõige värvilisema riietuse konkursi. Žürii valis kõige värvilisemaks riietujaks 5. klassi õpilase Kati-Lii Klampi.

Oli tore näha, et paljud osa võtsid

RIINE VALO
ÕE president

FOTOD: Erakogust

Vastlapäeva rabamatk

Teisipäeval, 16. veebruaril tähistasid Võhma kooli õpilased vastlapäeva rabamatkaga. Parika rabajärve matkarada külastati kahes grupis: 5.-9. klass ja 1.-4. klass. Pärast raja läbimist pakuti matkajatele sooja teed, mis oli suure termosega kooli sööklas kaasa võetud. Koolis pakuti lõunaks herne- ja oasuppi, magustoiduks loomulikult vastlakukleid.

RIINE ANT
huvijuht

Iseseisvuspäeva pühitsemine Wõhma koolis

Veebruarikuu 19. päeval toimus Wõhma koolis iseseisvuspäeva pühitsemine.

Päeva teemaks oli koolielu 100 aastat tagasi.

Kooli esimeseks ja tähtsaimaks ülesandeks oli kasvatus. Kogu õpetus koolis võttis oma sihiks laste kehalise ning waimlise arendamise ja kõlbla täiendamise, luues sellega aluse selge ilmawaate, kindla ning hea iseloomu ja teowõimsa isiksuse kujunemisele.

Õpetus oli kooliealistele lastele sunduslik ja rahwakoolis maksuta. Õpilaste korraldiku kooliskäimise üle walwas kooli hoolekogu, kellele koolijuhataja oli kohustatud õpilaste puudumise üle teateid andma.

RIINE ANT
huvijuht

ÕPILANE ARVAB

Raba korda!

Vähemalt kõik võhmalased on mõelnud korra, et Võhma raba võiks olla midagi enam. Matkatee ümber rabajärve, korralik ujumiskoht, parem autotee, piknikukohad jne.

Võhma lähedal olev raba on olnud juba päris kaua koht, kus käiakse suvel ujumas ja ka matkal. Matkatee on aga ainult poole järve ümber ning ülejäänud pool on võsastikuga võitlemine. Ujumiskohas on hädapärane redel, mis on suveks lagunenu ja jälle kellegi poolt parandatud. Minu meelest võiks kogu ümbrust muuta paremaks.

Võhma raba korda tegemine oleks esmajoones tore võhmalastele, sest raba asub linnast ühe jalutuskäigu kaugusel. Paljud inimesed ju tegelikult sõidavad metsaradade jaoks kaugemale kui vaja. Samas, kui raba on korda tehtud, võib ka kutsuda teistest kohtadest inimesi Võhmasse. Ka Parika raba on korda tehtud ning nüüd päris külastatav koht. Raba korda tegemisega jääkski paljudel võhmalastel autosõit kaugele ära - kuhu ujuma, kuhu matkama, kuhu närve puhkama ... See oleks ka keskkonnale kasulik.

Tean ka neid inimesi, kelle meelest pole raba korrastamine mõistlik. Kellel on probleeme ujumiskusega, vesi on liiga tume või lihtsalt teised arvamused. Arvan, et isegi kui ujumine ei tõmba, siis kodulähedal matkamine küll.

Ma tõesti loodan, et kunagi tehakse Võhma raba korda ja see muutub meile kõigile looduslikult kauniks kohaks. Senikaua aga peame leppima teiste paikadega või siiski alustama ettepaneku tegemisega Põhja-Sakala vallavolikogule.

PÄRLI RANDMÄE

Noortekeskus nädalavahetusel

Võhma noortekeskus ootab noori igal nädalal esmaspäevast reedeni. Kuid minu meelest võiksid olla need ajad pisut teisiti.

Noortekeskus võiks olla avatud ka nädalavahetustel, sest paljudel noortel on vaja koolist antud õppetükid ära teha või näiteks mõni noor käib mõnes huviringis, trennis ning muusikakoolis ja nii ta paraku ei jõuagi noortekeskusesse.

Ma mõistan, et päris nii ka ei saaks, et noortekeskus oleks avatud iga päev, kuna noorsootöötajal läheks väga keeruliseks ning tal ei jääks oma eraelule üldse aega. Minu arvates võiks olla niimoodi, et noortekeskus on nädala sees kahel päeval suletud ning oleks nädalavahetustel avatud, olgu või kahe nädala tagant.

Kui noortekeskus oleks nädalavahetustel avatud, oleks igal noorel, kes soovib noortekeskuses käia, võimalik seal oma vaba aega veeta ja oma sõpradega suhelda.

KAROLIN KAALEP

Klassipusad

Kas oleks mõistlikumad klassipusad või koolivorm? On ju palju räägitud, et klassid oleksid ühtsemad. Klassipusadega saaks tunda end ehk rohkem ühte klassi kuuluvana ning oleks mugavam. Koolist jääksid peale meenete, mis on antud autasuna, kõigile väike meenus oma klassikaaslastest ja koolist.

Meie koolis on mitmel korral proovitud saada õpilased koolivormi kandma, aga see pole välja tulnud. Kui proovida klassipusadid, usun, et see läheb õpilastele rohkem peale. Palju on räägitud ja korraldatud küsitlusi, kas koolivorm on kasulik ja mõistlik. Mina arvan, et klassipusad on mõistlikum kui koolivorm, arvestades, et tänapäeva stiil on muutunud. On ju suure küsimuse all, kas õpilased kannaksid koolivormi? Klassipusad läheksid kokku mugavuse ning ühtsusega. Nii oleksid meil koolivormilaadsed riided ning ma usun, et kõigile sobiks rohkem see variant.

Minu arust võiks seda teha, kuna see meeldiks õpilastele rohkem ja lahendaks probleemi, et õpilased pole ühtsed.

RIINE VALO

Mask pähe!

Maski kandmise kohustus avalikes siseruumides, nt kaupluses, ühistranspordis, koolis, kehtestati eelmise aasta novembris, aga mida paljud inimesed ei tee, on maski kandmine.

Mina arvan, et kõik inimesed, kaasa arvatud koolilapsed, võiksid kanda maski, et kaitsta koolisisest teisi õpilasi naka-

tumast ja loomulikult vanemaid õpetajaid. Arvan, et see viiks selleni, et saaksime kiiremini normaalse elu juurde tagasi.

Praegusel ajal, kui koroonaviiruse levik on Eestis suurenenud ja suureneb veelgi, võiksid maski kanda ka nooremad õpilased, et kaitsta teisi ja iseennast.

Võib ette tulla olukordi, kus mask tuleb eemaldada, nt isikutuvastamiseks, söömise ajaks, kuid see on lihtsalt paratamatu.

Lõpetuseks võin öelda, et kaitse teisi ja iseennast ning KANNA MASKI!

KAREL KAUP

Mulle meeldib kokata

Ainus töö, mis toidab, on söömine. Mulle meeldib süüa teha ja seda toitu ka ise süüa. Armastan süüa teha siis, kui mul on vaba aega ja vastav tuju.

Juba väiksesena lubati mul köögilaua ääres askeldada. Algu ikka abilisenä. Siis juba võisin katsetada saia röstimise ja muna praadimisega. Nii see armastus kokkamise vastu tuli.

Meie pere parim kokk on ikka isa. Tema poolt tulevad supermaitsvad toidud. Lausa keele viivad alla.

Tema kõrval olen nii mõndagi õppinud. Ise katsetada on aga ikka kõige põnevam. Alati ei pea kõik õnnestuma. Mulle meeldib valmistada toekamaid toite, aga alati vaatan, et kõrval oleks ka salatit või juurvilja.

Ma arvan, et kokkamiseks pole keegi liiga noor ega liiga vana.

ANNABEL ABRAMOV

Suvevaheag võiks alata varem

Kes ei unistaks minna suvevaheajale varem kui praegu? Palavatel päevadel koolipingis istumine ja aju kurnamine muudab õpilased rahutuks ning nad kibelevad õue.

Detsembri vaheajaga ma olen täiesti nõus, kuna siis on aega perega veeta, koos jõule pidada ja uut aastat vastu võtta.

Veebruaris oleva vaheajaga ei ole ma üldsegi nõus. Sellel vaheajal ei ole mingit mõtet. Ilmad on külmad, märjad ja lumi on ikka sulamata. Viirust põdejate arv aina tõuseb ning soovitatakse vähe liikuda ning paljud kohad on noortele suletud.

Kui veebruari lõpus olev vaheag ära jääks, siis saaksime kõik minna varem suvevaheajale, õues lõbutsema ning nautida kuumi ja tegusaid päevi.

JAN OLIVER ROOSIOKS

Arvamusartiklite autorid õpivad Wõhma koolis

Veebruar Kõpu lasteaias

Kuidagi on traditsiooniks kujunenud, et sõbrapäeval oleme ikka midagi magusat küpsetanud. Sellel aastal voolisime muretagnaküpsiseid. Pannile läks lilli, lumememm, pitsa, paar tigu, usse, südameid ja päikeseid. Meisterdasime sõpradele kaarte ja saalis sai patjadel popcorni kröbistades suurelt ekraanilt multfilme vaadata.

Vastlapäeva tähistamiseks loomulikult kelgumäel, sest ega igal aastal sellist luksust pole, et on võimalik liugu lasta. Isegi pisikesed Kaisukarud rühkisid väsimatult mäest üles, et saaks aga uuesti mäest alla tuhiseda. Mürakarud võtsid veel osa puidust käsitöötoodete poe Lutikodu Puiduk korraldatud võistlusest, kus kutsuti

üles meisterdama midagi puidust. Meisterdasime lastega lindude söögi-maja. Ja kurgid on meil ka pottidesse külvatud. Neil on juba lehekeseid mullast väljas, hoolitseme nende eest hästi ja loodame maikuus kurke krõmpsutada.

RIINA SOOLO
Lindudele söögi-maja.
FOTO: Erakogust

Vembu 38!

FOTOD: Erakogust

1. veebruaril täitus Sürgavere lasteaiarühmal juba 38 tegutsemisaastat. Kuna väljas oli suurepärase talveilm, otsustasime sellest viimast võtta. Lapsed said hommikupoolikul nautida poniga saanisõitu ning seejärel käisime lähedal asuval kelgumäel liugu laskmas. Tagasi jõudes ootas meid maitsev sünnipäevatorit. Peale lõunaund oli lastel üllatus suur, kui palusime neil kohe õueriided selga panna ja välja minna. Õue oli valmis pandud lõke, lumele asetatud tekid ja kaetud laud viinerite, vahukommide ja tikuvõileibadega, mille lapsed hommikul ise valmistasid. Laulsime sünnipäevalaps Vembule sünnipäevalaulu, võtsime vastu õnnitlusi ning igaüks sai endale lõkkel viinereid ja vahukomme küpsetada. Lastele väga meeldis teistmoodi päev. Suur aitäh neile, kes aitasid päeva eriliseks muuta ja ka kõigile õnnitlejatele!

ANNELY, HANNA-LIINA JA KAIDI

Sipsikute talispordinädal

10.-17. veebruaril tähistasime lasteaia talispordinädalat. Õnneks oli talvetaat meid üle mitme aasta rõõmustanud päris tõelise lumise talvega. Mõnusalt talvine ilm andis lastele võimaluse nautida nii kelgusõitu kui proovida järgi, kuidas libisevad suusad. Mõni päev oli lausa nii külm, et suuski alla panna ei saanudki, kuid mõne liu kelguga saime ikka mäest lasta. Talispordinädalal said lapsed lisaks kelgutamisega ja lasteaia aias suusatamisele proovida suusatamist ka korralikul suusarajal. Kui esialgu mõni laps veidi pelgas suusarajale minna, siis hiljem olid kõik lapsed kindlad - harjutamine teeb meistriks. Talispordinädalasse jäi ka vastlapäev. Kombe kohaselt sai tehtud korralik ja pikk vastlaliugu lasteaia kelgumäel, söödud hernesuppi ja vastlakuklit ning vastlavurrigi sai valmis meisterdatud. Lisaks tavalisele vastlaliule tegi õpetaja Agnes lastele tõukekelguga sõitu. Lapsed olid eelviimase päeva pikas järjekorras, et tõukekelguga üks tiir teha. Hoolimata kröbedatest külmakraadidest nautisid nii suured kui väikesed sportlased kõiki nädala jooksul tehtud tegevusi väga. Meie talispordinädal õnnestus suurepäraselt ja igaüks sai taas kinnitust sellele, et värske õhk ja liikumine teevad hinge rõõmsaks ja hoiavad meid tervetena. Suured ja väikesed Sipsikud tänavad abivalmis rajameistrit eesotsas Mati Adamsoniga, tänu kellele oli meil võimalik suusatada korralikul suusarajal. Aitäh!

GERLY KIKRE
Lepatriinu rühma õpetaja

Olustvere lasteaia lapsed hakkavad kurke kasvatama ja söögitegemist õppima

FOTOD: Erakogust

Sel aastal kutsus Rápina Aianduskool taas lapsi koos juhendajatega üheskoos kurke kasvatama. Taimekasvatuse projekti „Kurgisõbrad 2021“ eesmärgiks on kasvatada, hooldada ja vaadelda kurgi taimi, võrrelda nende kasvu ja saada vilju.

Kuna Muumi rühma lastele meeldivad väga tervislikud vahepalad ning lapsed tunnevad huvi taimede ja nende kasvatamise vastu, siis otsustasimegi ühiselt, et talvel aknalaua kurkide kasvatamine on põnev ettevõtmine kogu rühmale.

Veebruari keskel saabus Muumi rühmale kauaoodatud pakk Rápina Aianduskooli poolt, milles oli

4 kurgiseemet ja juhend taimede kasvatamiseks.

Tänaseks on seemned mulda pandud ning edaspidi uurimegi, milline see kurgitaim on, kuidas ta kasvab, kuidas õitseb, millised on tema lehed ja viljad.

Nüüd peame vaid ise hoolsad olema, et kevadel kurki krõmpsutada saaks. Ühine kurgitaimede kasvatamine kestab 16. maini 2021.

Projektis ootab meid ees peale kurgitaimede kasvatamise katse veel iganädalane viktoriin ja mitmed temaatilised konkursid.

Tore, et selline uurimuslik ettevõtmine on välja mõeldud. See toob elevust laste igapäevaelu, avardab

silmaringi ja kindlasti lähendab see neid loodusega. Loodame, et meie väikestel aednikel on hea kannatus - külmeta, kasta, jälgida, oodata ning lõpuks saaki saada.

„Toidukooli“ projektiga liitudes oli meie sooviks lastele õpetada, kuidas valmistada üks lihtne, maitsev ja tervislik eine. Selleks, et maitsemeel areneks ja kiirtoidust ei saaks igapäevane köhutäide, tuleb lastele armastust täisväärtusliku toidu vastu juba varases eas õpetama hakata. Koostöös rühma meeskonna ja kokaga läbivad lapsed projekti raames olulisi teemasid - tutvuvad köögiga, ohutustehnikaga ja saavad

teada põhitõed tervislikust toitumisest. Lisaks õpitakse lauda katma ja tutvutakse lauakommetega.

Toidukooli lõpetamiseks koguneb igale lapsele „Toidukooli“ retseptide mapp, kus ta saab igal ajahetkel endale meelde tuletada tervislikke tõdesid, mis on toidukooli läbimisel läbi töötatud.

Usume, et üheskoos taimede kasvatamine ja toiduvalmistamine muudavad lasteaia päevad mitmekesisemaks ja elamusterohkeks ning annavad praktilisi teadmisi ja oskusi.

OLUSTVERE LASTEAIA
PIILU MUUMI RÜHMA
ÕPETAJAD

Vastemõisa lasteaia talvised tegemised

Jaauanuaris tähistasime lasteaia 14. sünnipäeva. Sel aastal me kahjuks külalisi kutsuda ei saanud, kuid väikesed kokad valmistasid küpsisetorte ja pidu oli vahva. Pidul algas lasteaialaule ja mängisime toredaid ringmänge. Järgmisel aastal juba juubelipidustused!

Veebruaris tähistasime ka meie kõige noorema rühma 5. sünnipäeva!

12. veebruaril algas pühvliasta. Tähistasime seda Mehiko-stiilis peoga. Vanemad valmistasid lastele uhked kostüümid ja õpetajad viisid läbi vahvaid tegevusi. Pidul pole mingi pidu, kui tantsida ei saa ja tantsimisest puudust sellel peol küll ei olnud!

FOTOD: Erakogust

Ja siis oligi käes sõbrapäev. Lasteaia oli postkast, kuhu kõik võisid panna enda tehtud kaardi heade soovidega oma sõbrale. Küll oli põnev postkasti avada ja kirju sorteerida ja lootust, et keegi ikka sõbrakaardi saadab!

Vastlapäev oli sel aastal meelde jääv, sest üle hulga aastate oli lund. Lapsed osalesid teatevõistlustel ja kõige pikema liu laskmises. Lisaks osalesime ka 112 konkursil Lumest-lumeni.

Kuu lõppes Eesti Vabariigi 103. sünnipäeva tähis-

tamisega. Sõime maitsevaid rahvustoite ja rääkisime kodumaast.

Soovime kõigile lugejatele head tervist ja oskust leida igast päevast midagi head!

VASTEMÕISA LASTEAED
PÄEVALILL

Vabatahtlikud juhatasid sisse Suure-Jaani staadioni ehitustööd

Suure-Jaani staadioni ehitus käib suure hooga. Meie koolinoori ja võistlejaid on truult teeninud siiani staadioniradu katnud kummimatid. Legend räägib, et need saadi kunagi pudeli Vana Tallinna eest Leningradist. Otsustasime matid jätta alles, et saaksime kasutada neid väiksemate spordiväljakute ja mänguväljakute parendamiseks. Sellepärast jäi mattide eemaldamise töö meie teha. Täna on matid virnastatud, osad juba jõudnud ning osa veel ootab viimist laoplatstile. Täna südamest vabatahtlikke, kes käed külge löid ja aitasid üheskoos suure töö ära teha! Parema tuleviku nimel tulid appi õpetajad Liis Kuresoo ja Andres Vik-

Ja ongi valmis see töö!

si, Suure-Jaani gümnaasiumi 11. klassi vabatahtlikud noored, Kalev Sengbusch, Taavi Visnap, Rait Valdstein, noorsootöötajad Marlen Silm, Rita Valdstein, Ann Randmäe, kergejõustikutreener Pille-Riin Sepp

koos väikse Tobiasega. Mattide transportimisega aitas meid Suure-Jaani Halduse tubli masinajuht Urmas Viies. Vajalikud euroalused andsid Kalev Raba, Risto Valdmaa ja Kalev Sengbusch. Suur

tänu abi eest teile kõigile! Eraldi tänusõnad staadioni ehitusega tegeleva firma töömeestele mõistva ja abivalmis suhtumise eest! Kui jätkub heatahtlikke abilisi, saab kõik tehtud!

39. Põltsamaa Jõe talimängud

Riin ja Jaan Hiimäe võistlustulle sööstmas. FOTO: Erakogust

6. veebruaril toimusid 39. Põltsamaa Jõe talimängud kolmel alal. Ka meie valla sportlased osalesid ja andsid oma panuse konkurentsi. Adaveres toimu-

nud uisuvõistlusel naases Mikk Reier koju kuldmedaliga. Kirke Reier ja Kusti Reier andsid samuti endast parima uisuringidel. Kirke konkurendiks oli Saskia

Uisuaässad – Kirke, Kusti ja Mikk Reier. FOTO: Erakogust

Alusalu, kelle edestamisest jäi Kirke sõnul seekord veel natuke puudu. Suusarajal olid valda esindamas Tääksi suusameka kõrval elavad Riin ja Jaan Hiimäe.

Jaan tegi nii hea sõidu, et saavutas ülitubli II koha. Täna kõiki talimängudel valda esindanud sportlasi ja vanemaid, kes aitasid lapsed rajale!

Talv pakkus uisu- ja suusasõpradele rõõmu

Üle mitme aasta pakkus ilmataat meile võimaluse talispordiga tegelemiseks, sai nii suusatada kui ka uisutada. Püüdsime hoida valla piires võimalikult paljudes kohtades suusaradu, kus suusaoskusi lihvida sai. Tore on tõdeda, et kõikidele radadele jätkus suusahuvilisi ja see ongi ju parim tänu tegijatele. Ka Põhja-Sakala valla suusapäev näitas ilmekalt, et sportimine ja enda tervise jaoks liigutamine on väga au sees. Suusapäeva korraldasime koos Aivar Paasiga ja rohke osavõtt oli igati meeldiv. Väga tore, et kaasa löödi ka siis, kui koduvalla radadele ei pääsenud. Rain Kuresoo pani suusad alla lausa laskesuusa MM-paigas Pokljukas. Enam kui

sada suusapäeval osalenut jõudsid auhindade loosi-misele. Tänuksõnad kõigile ettevõtjatele auhinnalaua rikkalikuks muutmise eest – välja loositi 28 erinevat auhinda! Suurim tänu aga neile, kes enda vabast ajast ja pärast igapäevatööd löid kaasa suusaradade rajamisel ja pidevalt heas korras hoidmisel: Tääksi suusaradade rajameister Margus Mikkor, Einar Mahl, Taavi Käba, Aivar Paas, Timo Teever, Harri Teras, Ritaur Jürgen ja Aimar Helve. Ilma nende inimesteta poleks olnud kuidagi võimalik 24 suusarada hooldada. Väga suur kiitus kõikidele koolidele ja õpetajatele, kes kehalise tundides aktiivselt õpilastega suusatasid ja uisutasid!

Margus Mikkor Tääksi suusaradu hooldamas.

Toomas Henk ja Raimo Tõkke uisujääd kastmas.

Meie neidud Eesti rahvuskoondises

Koondise mängijad Sandra Liir ja Mari Liis Lillemäe.

FOTO: Erakogust

Eesti sünnipäeva eelõhtul kohtus Eesti rahvuskoondis Euroopa meistrivõistluste valiksarjas Sloveeniaga. Fotol on kaks meie valla neidu, kes Eesti jalgpallikoondise eest Sloveeniaga võitlesid. Mari Liis Lillemäe sõitis mängule USAst, Sandra Liir tegi esmakordselt koondises debüüdi. Mõlemad rahvuskoondise tüdrukud on alustanud jalgpalluriteed treener Sergei Vassiljevi juhendamisel. On rõõm näha, kui tublide tulemusteni on meie noored visa tööga jõudnud.

Vabariigi aastapäevale pühendatud matk

Uustali pere liikmed on jõudnud Lõhavere linnamäele.

FOTO: Erakogust

24. veebruaril oli meie vallas võimalik vabariigi sünnipäeva tähistada, matkates Lõhavere Linnamäele. Spordi-, kultuuri- ja noorsootöötajate koostöona korraldatud ürituseks valmistati ka päevakohane fotosein, mis püstitati matka sihtpunkti. Tore, et rõõmsaid matkajaid oli nii palju, eriti rõõmustasid osalejate saadetud kaunid sinimustvalged pildid. Paljud võtsid matka ette kogu perega ning küllap oli tore värskes õhus üheskoos aega veeta olukorras, kus koroonapiirangute tõttu Eesti sünnipäeva pidudega tähistada polnud võimalik. Eriline tänu väsimatule Marko Reimannile, kes sellest sündmusest toreid kaadreid ka videona jäädvustas. Eesti eest ja tervise heaks!

Tänavune talv pakkus ka uisutamisevõimalusi. Kõpus oli vahepeal lausa kaks uisuväljakut, Kõpu spordihoone juurde rajasid selle vabatahtliku tuletõrjeseltsi liikmed. Õpetaja Nele Rattas hoidis väljakul silma peal ja kasutajatest polnud puudust. Venevereski loodi suurepärase uisuringi. Suure-Jaani järvele lükkasid uisurajad Taavi Käba ja Einar Mahl. Raja kvaliteedi tõstmiseks võtsid suure töö ette Toomas Henk ja Raimo Tõkke, kes kastsid kaks

korda Suure-Jaani järve uisuringi. Tänuksõnad uisutajad said nautida mõnu-said poognaid. Riine Andi eestvedamisel alustati Võh-masse uisuväljaku rajamist, aga kahjuks nurjas ilmataat head plaanid. Ka vald õppis tänavuste ilmaoludega ko-hanedes, kuidas saaksime paremini ja operatiivsemalt suusa- ja uisuradu kor-rastada. See oli üks suur meeskonnatöö, kus võitja-teks olid kõik.

Spordiuudiste tekstid ja fotod*
MATI ADAMSON
spordi- ja noorsootööspetsialist
* Kui ei ole nimetatud teisiti

Õnnitleme lapse sünni pühul!

Riina Tõnismaal ja Aare Otsal Vastemõisa külast sündis poeg **RAGNAR** Ots

Britta Jukkil ja ja Alar Paril Koo külast sündis tütar **HERTA EMILIA** Pari

Riin ja Jaak Raiel Reegoldi külast sündis tütar **LUMI**

Carina Klausil ja Vaido Urbanil Võhma linnast sündis poeg **RIKHART** Urban

Merit ja Gert-Kalvin Kreegil Ülde külast sündis tütar **EVA**

Jana Tammeorul ja Ove Varjundil Kärevere külast sündis tütar **ANNA** Varjund

Kelly-Riaana Hermanil ja Jüri Tõnissonil Võhma linnast sündis poeg **JÜRGEN** Tõnisson

Annan konsultatsiooni kõigis kindlustusliikides.
Samas kindlustuslepingute sõlmimine.
Telefonid 433 4186, 5635 6178 Eeri Palu,
Viljandi ja Valga esinduse juhataja

KUULUTUSED

Müüa **kuivad küttepuud Suure-Jaanis** segapuit, ca 50 cm, transporti ei paku. Hind 35 €/rm. Info M. Saaremets, 5193 6420.

Ostan **nõukogude aegseid VAZ sõiduaudote kasutamata varuosi**. Tel 5565 1952.

OÜ ESTEST PR **ostab metsa- ja põllumaad**. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

Mälestame ja avaldame kaastunnet omastele

VOLDEMAR KANNIK
05.11.1950–25.01.2021
Lahmuse küla

ELLI MARIA KOOLMAN
23.08.1923–06.02.2021
Põhja-Sakala vald

LEIDA KÄRNER
18.03.1928–31.01.2021
Suure-Jaani linn

ÜLO GRÜNBAUM
15.03.1948–09.02.2021
Põhja-Sakala vald

ÜLLE LIPPUR
12.03.1949–03.02.2021
Võhma linn

LINDA PÕLDES
18.03.1928–10.02.2021
Kõidama küla

ILMAR KASK
24.08.1955–04.02.2021
Kuiavere küla

ESTE KIMMEL
06.09.1931–13.02.2021
Suure-Jaani linn

LEO AAVIK
17.07.1932–04.02.2021
Võhma linn

HELJU KUKK
05.05.1935–25.02.2021
Üia küla

Õnnitleme märtsikuu sünnipäevalapsi!

94

ANETE LILLEMÄA 24.03.1927 Kildu küla

91

RAISSA PAJO 18.03.1930 Võhma linn
ELMAR KUKK 24.03.1930 Sürgavere küla

90

REGINA PUUSEPP 11.03.1931 Võhma linn

88

MAIA ÖUNPUU 25.03.1933 Kõpu alevik
ANNA KÕLI 29.03.1933 Võhma linn

87

MARIA TSÖMBALOVA 08.03.1934 Võhma linn
MAIMU TEPPER 13.03.1934 Metsküla
MILVI TOOMIK 17.03.1934 Suure-Jaani linn
MAI PRUUS 29.03.1934 Metsküla

86

SALME UUSNA 30.03.1935 Kõpu alevik

85

AADU TOMSON 01.03.1936 Lemmakõnnu küla
LEHTE OTT 01.03.1936 Võhmassaare küla
EVI-MARE TOOBAL 03.03.1936 Võlli küla
HELGA KOLK 22.03.1936 Kõidama küla

84

AINO REINARU 24.03.1937 Ängi küla
ELLE JAESKI 26.03.1937 Vastemõisa küla
ELLE ALTVÄLJA 26.03.1937 Metsküla
ARVI PUSKAR 27.03.1937 Võhma linn
LAIN-HELJA REINART 31.03.1937 Võlli küla

83

HELVE KÄÄR 06.03.1938 Tääksi küla
IRENE RAUDAVA 11.03.1938 Võhma linn
MAIE LABI 15.03.1938 Aimla küla

82

ELLI RIISALO 10.03.1939 Kõpu alevik
ELVE PALU 11.03.1939 Võhma linn
LEILI OTS 20.03.1939 Võhma linn
MARE RABA 28.03.1939 Lõhavere küla

81

AADE ÖUNAP 03.03.1940
AITA PALU 05.03.1940 Võhma linn
LEMBIT TÕNSO 08.03.1940 Võhma linn
ÕIVI KAUNIMÄE 13.03.1940 Võhma linn
TIIU HÄRM 15.03.1940 Olustvere alevik
ENDEL KINK 28.03.1940 Sürgavere küla
ANNE KALJULA 29.03.1940 Võhma linn

80

MARE LAAS 03.03.1941 Lemmakõnnu küla
VELLO SEPP 05.03.1941 Reegoldi küla
MAIMU VÕSA 08.03.1941 Sürgavere küla
SILVI LAAN 09.03.1941 Suure-Jaani linn
KAMILLA PAAS 10.03.1941 Võhma linn
HELBE KIPPAR 14.03.1941 Võhma linn
JÜRI TOHVER 14.03.1941 Olustvere alevik
ADO TAIMRE 17.03.1941 Paaksima küla
HELGI PAAS 18.03.1941 Suure-Jaani linn
ILLE PÄEVA 27.03.1941 Jaska küla

75

EEVI TORIM 01.03.1946 Kobruvere küla
ANNE AULE 02.03.1946 Epra küla
MAIE JETS 03.03.1946 Sürgavere küla
AINO MÄGI 07.03.1946 Võhma linn
MALLE ALJASTE 11.03.1946 Reegoldi küla
TIIU ORU 12.03.1946 Vastemõisa küla
HEINO TÕNISSOO 19.03.1946 Võivaku küla

70

MEELIS KLETTENBERG 06.03.1951 Suure-Jaani linn
TATJANA HIIEMAA 08.03.1951 Võhma linn
MAIE RAITMA 09.03.1951 Suure-Jaani linn
VAIKI JÄRVSOO 12.03.1951 Metsküla
MARET MÖLDER 16.03.1951 Olustvere alevik
LJUBA ESS 18.03.1951 Koksvere küla
ANELLE NOORKÕIV 19.03.1951 Jaska küla
VIKTORIA JÄNES 20.03.1951 Suure-Jaani linn
ENE VILL 27.03.1951 Võhma linn
TIIT PIHLAKAS 28.03.1951 Võhma linn
GUNNAR JÄRVSOO 28.03.1951 Metsküla
HENGO KIBAR 29.03.1951 Suure-Jaani linn
VELLO MARTINSON 30.03.1951 Kõpu alevik
MART RAIDSALU 31.03.1951 Suure-Jaani linn

65

SILVI SANDER 01.03.1956 Supsi küla
RAISSA MALKEN 14.03.1956 Kurnuvere küla
MATI EHALA 16.03.1956 Sürgavere küla
SEILA FREIRICH 18.03.1956 Võhma linn

LEOLE

Ilmub üks kord kuus
Ootame materjale hiljemalt eelneva kuu 26. kuupäevaks.
Toimetajal on õigus teksti redigeerida ja lühendada.

Toimetaja: Angela Härm
Aadress: Lembitu pst 42,
Suure-Jaani linn, Põhja-Sakala vald.
Telefon 5342 8717.
E-post: leole@pohja-sakala.ee

Küljendus: Merike Kask
Trükk: OÜ Vali Press
Pajusi mnt 22, Põltsamaa.
Telefon 776 8871.

Reklaami hinnakiri:
Reakuulutus kuni 200 tähemärki 5 €, eraisikule 2 €.
Reklaamkuulutus 9x5 cm 15 €, koos kujundamisega 20 €.
Reklaam kaks A3 lehekülge 800 €

NEW ENERGY
www.newenergy.ee

Õhk-vesi pumpade müük ja paigaldus

Kontaktid:
Tel 5878 4838
jorma@newenergy.ee
sander@newenergy.ee

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha.

Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis.
Telefon 5611 1900

KODUMASINATE REMONT

Helista: 517 9771

Rõdu ratsakeskus
müüb aastaringset hobusesõnnikut

Sõnniku on seisnud põllul kuhjas ja on segamini lehtpuu saepuruga. Sobib hästi aiamaale ja kasvuhoonesse ning seda võib kas kohe kasutada või aianurka käärima panna. Veoauto koorem (ca 6 kanti) maksab 30 eurot. Lisaks transport 1,50 eurot kilomeeter. (Näiteks üks koorem Suure-Jaani piires on 50 eurot).
Tellimine 506 2283

VAKSALI KÄSITÖÖTOAS
Võhmas Jaama 7

KOOLITUSED: ÕMBLEMINE, LAPITÖÖD.
TEENUSED: ÕMBLUSTÖÖD, LUKUVAHETUS, PISIPARANDUS JMS.
INDIVIDUAALÕMBLUSTÖÖD NAISTELE.

AVATUD alates 15. märtsist 2021
tööpäeviti kell 10–18, lõuna kell 13–15.

Kokkulepped tel 5331 1607.
Lugupidamisega teie MALL VESILO

KAEVETEENUS

8-tonnise kopaga

PUISTEMATERJALIDE MÜÜK

- LIIV • KILLUSTIK • SÕELMED •
- LOODUSLIK JA PURUSTATUD KRUUS •
- SÕELUTUD JA SÕELUMATA MULD •

HM WISE
VÕTA MEIEGA ÜHENDUST:
heigo@hmwise.ee
+372 5903 1250

VEOTEENUS

MIRIDON
veetötlusseadmed

1.02.2021 - 1.04.2021
HAJAASUSTUS PROGRAMMI
TAOTLUSVOOR

- Veeanalüüside teostamine
- Filterseadmete valik
- Filterseadme paigaldus
- Survetõste seadmete paigaldus

Täpsem info hajaasustus programmi kohta kohalikust omavalitsusest!

www.miridon.ee | tel. +372 5066 775 või +372 7362 633
miridon@miridon.ee | Rehepapi tee 31, Kambja vald, Tartumaa

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

19. märtsil alates 10st
VÕHMA TEENUSKESKUSES

ETTEREGISTREERIMINE
telefonil 5323 2454

Silmade kontroll 15€, prillistjale TASUTA!

PARITEH
metalwork

Roostevabast, alumiiniumist ja mustast metallist konstruktsioonide valmistamine

Rõdude, piirete, aedade ja väravate valmistamine

+372 5345 2296
pariteh@pariteh.ee
www.pariteh.ee

Iva tee 9, Mäelküla
Viiratsi,
Viljandi vald

Füsioterapeut MARJU JOHANSON
Vastuvõtt esmaspäeviti, kolmapäeviti ja neljapäeviti kell 9–17 (II korrus ruum 204), imikute ujutamine vannis (I korrus ruum nr 114).

FÜSIOTERAPEUT on vastava teoreetilise ning praktilise väljaõppe saanud spetsialist, kes tegeleb liigutuste funktsiooni hindamise ja taastamisega.
FÜSIOTERAAPIA on kehalistel harjutustel, manuaalsetel võtetel, asendravil, massaažil baseeruv taastusravi osa, mille eesmärgiks on võimalikult ideaalilähedast taastada tugiliikumisaparaadi või organsüsteemi töö. Eesmärk on patsiendi võimalikult kiire ja efektiivne naasmine normaalsesse elu- ja töökeskkonda.

FÜSIOTERAAPIA TEENUSE HINNAKIRI

Füsioteraapia individuaalse juhendamise (1 tund)	27 eurot
Füsioteraapia individuaalse juhendamise (30 min)	15 eurot
Füsioteraapia rühmas (30 min)	4 eurot
Füsioteraapia rühmas kaart (10 x 30 min)	30 eurot
Imiku ujutamine vannis füsioterapeudi juhendamisel (20 min)	6 eurot
Imiku ujutamine vannis füsioterapeudi juhendamisel (5 korda 20 min)	20 eurot
Imiku ujutamine vannis lapsevanem iseseisvalt (20 min)	4 eurot
Imiku ujutamine vannis lapsevanem iseseisvalt (5 korda 20 min)	15 eurot
Imiku massaaž (kuni 25 min)	8 eurot
Imiku massaaž (5 korda kuni 25 min)	30 eurot
Imikuga võimlemine rühmas (kuni 5 imikut) koos vanemaga (30 min)	5 eurot
Imikuga võimlemine rühmas (kuni 5 imikut) koos vanemaga (10 korda 30 min)	40 eurot
Perearsti saatekirjaga vastuvõtt tasuta, vastuvõtt ka ilma saatekirjata.	

Vajalik ette registreerimine:
tervisekeskuse registraator E-R kell 9–17;
telefon 434 4044; e-post: tervisekeskus@tervisekoda.ee

Jehoova tunnistajate Võhma kogudus

P, 21. märtsil kell 11 piibliteemaline erikõne teemal „Päril, mis võib muuta su elu“.
L, 27. märtsil kell 19 olete oodatud mälestama Jeesus Kristuse surma.
Koosolekud toimuvad videokonverentsina. Info tel 524 1283.
JW.ORG (Meist/Mälestusõhtu)

Koroona viiruse leviku ajal jälgige palun teateid koguduse FB lehel või küsige infot õpetajalt!

Cesti Evangeelse Luterliku Kiriku Kõpu Peetri kogudus

Koguge endile aardeid taevasse, kus koi ega rooste neid ei riku ja kuhu vargad sisse ei murra ega varastal! Sest kus su aare on, seal on ka su süda. Mt 6:21

P, 7. märtsil kell 11 paastuaja 3. pühapäeva armulauaga jumalateenistus Kõpu külastuskeskuses.
P, 14. märtsil kell 11 paastuaja 4. pühapäeva armulauaga jumalateenistus Kõpu külastuskeskuses.
P, 21. märtsil kell 11 paastuaja 5. pühapäeva armulauaga jumalateenistus Kõpu külastuskeskuses.
N, 25. märtsil kell 12 leinakella helistamine märtsiküüditamise aastapäeval.
P, 28. märtsil kell 11 palmipuudepüha armulauaga jumalateenistus Kõpu kirikus.
N, 1. aprillil kell 18 suure neljapäeva armulauaga jumalateenistus Kõpu kirikus.
R, 2. aprillil kell 11 suure reede liturgiline jumalateenistus Kõpu kirikus.
P, 4. aprillil kell 11 I ülestõusmispüha armulauaga jumalateenistus Kõpu kirikus.

Kiriklike talituste, hingehoiu, kiriku külastuste ja muu info osas võtke palun ühendust õpetajaga!
Koguduse hooldajaõpetaja: Hedi Vilumaa, 5348 5573, hedi.vilumaa@eelk.ee.
Veebiinfo: www.facebook.ee/EELK-Suure-Jaani-kogudus

Täname liikmeannetuste ja toetuste eest!
Annetused EELK Kõpu Peetri koguduse nimel:
SEB EE161010302004842004; Swedbank EE662200221046240412.
EELK Kõpu Peetri kogudus, Pärnu mnt 1, Kõpu, Põhja-Sakala vald, 71201 Viljandimaa

Suure-Jaani Johannese kogudus

P, 7. märtsil kell 14 paastuaja 3. pühapäeva armulauaga jumalateenistus.
P, 14. märtsil kell 14 paastuaja 4. pühapäeva armulauaga jumalateenistus.
P, 21. märtsil kell 11 paastuaja 5. pühapäeva armulauaga jumalateenistus.
N, 25. märtsil kell 12 leinakella helistamine märtsiküüditamise aastapäeval.
P, 28. märtsil kell 14 palmipuudepüha armulauaga jumalateenistus.
N, 1. aprillil kell 16 suure neljapäeva armulauaga jumalateenistus.
R, 2. aprillil kell 14 suure reede liturgiline jumalateenistus.
P, 4. aprillil kell 14 I ülestõusmispüha armulauaga jumalateenistus.

Kiriklike talituste, hingehoiu, kiriku külastuste ja muu info osas võtke palun ühendust õpetajaga!
Koguduse hooldajaõpetaja: Hedi Vilumaa, 5348 5573, hedi.vilumaa@eelk.ee.
Veebiinfo: www.facebook.ee/EELK-Suure-Jaani-kogudus

Täname liikmeannetuste ja toetuste eest!
EELK Suure-Jaani Johannese koguduse nimel:
SEB EE941010302008924009; Swedbank EE77220022105865147.
EELK Suure-Jaani kogudus, J. Kõleri 1, Suure-Jaani, Põhja-Sakala vald, 71503 Viljandimaa

Pilistvere Andrease kogudus

Igal pühapäeval jumalateenistus kell 13.
Kuu esimesel pühapäeval kaetud armulaud.
Koguduse vaimulik Hermann Kalmus, tel 553 2789, pilistvere@eelk.ee.

EELK Pilistvere kogudus tänab kõiki toetajaid ja annetajaid.
Liikmeks saab tasuda või annetust teha EELK Pilistvere Andrease koguduse kontole Swedbank EE692200001120224888 või koguduse kantsleis sularahaga.
EELK Pilistvere Andrease kogudus
Pilistvere küla, Põhja-Sakala vald, 70502 Viljandimaa
tel 553 2789, pilistvere@eelk.ee

Kirikuteated
28.03. kl 12.00 liturgia

Kondase majas kohtume jälle, kui olud edaspidi lubavad.

preester Roman (Roland) Tõnisson
tel 5349 2534
rolandtonisson@hotmail.com
NB! Koopia rf1968@hof.ee